

מזרח חדש (אר קלט)
עתון יומי בלתי מסלגתי בשפה ההיברית.
העורך: ד"ר א. מרפון האחראי דוד שן
המזכיר: מורח חדש בע"מ ח"א רח הנוב 11.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Sárét drámai felhívása Molotovhoz

A NYUGAT „VÉDELMI FEGYVEREKET” IGÉR IZRÁELNEK

Megismétlik a garancia-nyilatkozatot — nem adnak fegyvert Egyiptomnak — Sárét ma este érkezik vissza

Genf, (UP). — Mose Sárét, Izrael miniszterelnöke és külügyminisztere hétfőn este 9 órakor felkereste Molotov külügyminisztert, akivel hosszas megbeszélést folytatott.

A beszélgetés Molotovnak a népszövetségi palotához közel fekvő sárga villájában zajlott le és annak tartalmáról nem érkeztek közlekedési jelentések.

Sárét kedden reggel hagyja el Svájcot és este 9 órakor érkezik a luddi repülőtérré.

Genf, (UP). — Megbízható nyugati forrásból származó értesülések szerint a három nyugati hatalom külügyminisztere a közelkeleti válsággal kapcsolatban a következő három pontban állapodott meg:

- 1. „Megértésel fogadják” Izrael kérését, hogy korlátozva legyen a mennyiségű fegyverrel látásuk el — különösképpen léghajító ágyúval.
2. A nyugati hatalmak nem vesznek részt a közelkeleti fegyverkezési versenyben. (Más szóval: nem ajánlanak fel nyugati fegyvereket az arab államoknak).
3. Ismételt megígérték a 1956 évi garancia-nyilatkozatot, de nem adnak új biztonsági garanciákat Izraelnek.

Genf, (UP). — A három nyugati nagyhatalom külügyminisztere egyetemes álláspontot foglalt el tegnap a közelkeleti válsággal szemben és tanulmányozta annak lehetőségét, hogy Izraelét védelmi hadfelszereléssel lássák el.

Hétfőn reggel a három külügyminiszter összeült a „kone” szállóban, az amerikai küldöttség főhadiszállásán, hogy megvitassa az Izrael és Egyiptom között fennyegető háborús veszély nyomán előállt helyzetet. Ez volt az első alkalom, amikor a három nyugati hatalom képviselői eszmét cserélhettek a közelkeleti válság ügyében, miután úgy az angol, mint az amerikai külügyminiszter külön-külön tárgyaltak Molotovval és felhívták a Szovjetuniót a cseh fegyverszállításból eredő veszélyekre. A Szovjet-

Harding a ciprusi terroristák letörését igéri

London (UP). — John Harding marsall, Ciprus kormányzója Londonba érkezett, hogy az angol hatóságokkal tanácskozzék a ciprusi helyzet ügyében. A repülőtéren kijelentette az újságírók előtt, hogy „időbe fog telni, amíg sikerül a terrorizmust kiküszöbölni.” A marsall elmondta, hogy pénteken viharos napja volt az angol hatóságoknak, de a biztonsági közegek urrá lettek a nehézségeken. Estére helyreállt a rend és így megszüntették a kijárási tilalmat Limasolban és Famaguszában.

Harding marsall jelentést tesz a helyszérlő Boyd gyarmatiügyi miniszternek.

össze annyit kötött ki, hogy Amerika nem hajlandó részt venni a közelkeleti fegyverkezési versenyben.

Diplomáciai megfigyelők tudni vélik, hogy Dulles álláspontjához Anglia és Franciaország külügyminiszterei is csatlakoztak.

„Érdemes volt”

Genf, (AFP). — A Francia Távirati Iroda jelentése szerint Sárét „reményteljesen” hagyja el Genfét. Bár a három nyugati nagyhatalom külügyminisztere nem hozott formális határozatot, nyilvánvaló, hogy Sárét kérései megértő fogadtatásra találtak.

A londoni Times Jeruzsálemi tudósítója izraeli kormánykörökre hivatkozva azt írja, hogy Sárét párisi és genfi útja „nagyon is érdemes volt.” A jelek szerint Sárétnek sikerült többet, mint „megértő meghallgatást” elérnie a három nyugati külügyminiszterrel folytatott tárgyalásai során.

A Közelkelet árnyéka

Genf, (UP). — A United Press tudósítójának jelentése szerint

a közelkeleti válság hétfőn kudarcra fenyegette a négy nagyhatalom külügyminiszterének genfi összejövetelét.

Az Izrael és az arab államok közötti „második forduló” veszélye árnyékába helyezte a konferencia napirendjén szereplő európai problémákat. A titkos tanácskozások és magánbeszélgetések főleg

a Közelkelet kérdései körül mozogtak.

A tudósító szerint Foster Dulles azt a benyomást szerezte Sáréttel folytatott beszélgetése során, hogy a közelkeleti helyzet még nem jövathetetlen. Dulles közölte Sáréttel a nyugati hatalmak azon készségét, hogy megismétlik 1950-ben tett nyilatkozatukat, kihangsúlyozva, hogy

azonnal fegyveresen intervencionálnak, amennyiben va-

(Folytatás a 8. oldalon)

SZERDÁN MUTATKOZIK BE A BEN-GURION KORMÁNY

A Mizráchi nem csatlakozik a koalícióhoz?

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Mizráchi két csoportjának közös vezetősége tegnap Jeruzsálemben 13 órán keresztül tárgyalt arról, hogy Ben Gurion újabb felhívása nyomán belépjen-e a kormányba vagy sem. Mose Sapira és dr. Joseph Burg jelentéseinek meghallgatása után több, mint harmincan szóltak hozzá a kérdéshez. A vita folyamán Mose Sapira, aki feltétlen híve a kormányba való belépésnek, számos javaslatot tett a felmerült ellentétek elsimítására. A felszólalók egyenlő arányban oszlottak meg a kormányhoz való csatlakozás mellett és ellen. Sapira ismételt hangzott, hogy az ország jelenlegi súlyos biztonsági helyzetében a Mizráchi nem maradhat a

Sikeres misszió

Nemcsak Izrael közvéleményének, de az egész világ zsidóságának feszült izgalommal toll érdeklődése kísérte Mose Sárét miniszterelnök és külügyminiszter párisi és genfi útját. Sárét drámai elhatározását, hogy elmegy egy konferenciára, ahová nem hívták meg nemcsak az ország katonai és politikai helyzetének kritikus adottságai diktálták, de az a felismerés is, hogy a közelkeleti fennyegető háborús veszély: világprobléma, amelynek megoldására elől nem térhetnek ki az elvben legalább a béke kimunkálására összeülő hatalmasok.

Sárét nem csatlakozott számítáiban. A nyugati nagyhatalmak, amelyek kezdetben némi kelletlenséggel fogadták az „ötödik” résztvevő megérkezését a nagyhatalmi konferenciára, és amelynek talán nincsenek tudatában, vagy világstratégiai gondjalk között nem tulajdonítanak különösebb fontosságot annak, hogy a közelkeleti háború vagy béke kérdése, a lét vagy nem lét problémájává válhatik Izrael számára, — nemcsak, hogy meghallgatták Sárét kérését, de szemmel láthatóan készen nyilatkoztak arra, hogy azokat részben teljesítsék is.

E pillanatban még nem világos, milyen konkrétumok húzódnak meg Dulles azon kijelentése mögött, hogy „Amerika hajlandó szimpátiával fogadni Izrael védelmi fegyverszállításra vonatkozó kívánságait.” De több, mint valószínű, hogy ez nem üres frázis csupán. Izraelnek a jelek szerint alkalma lesz „szimpátiával fogadni” a nyugati fegyverszállításokat, amelyek elől — Sárét intervenciója előtt merően elzárkóztak. Hogy az 1956 évi garancia-nyilatkozat megismétlése pótolja-e a Sárét által javasolt biztonsági szerződést — a jövő fogja megmutatni.

A hangsúly a fegyvereken volt. Az erők egyensúlyának helyreállítása el fogja hátrítani a háborús veszélyt Izrael és a Közelkelet fölött.

kormányon kívül, mert részese kell, hogy legyen a kormányzás felelősségének ezek a soradöntő időkben. Javasolta, hogy a Mizráchi legalább képletes módon lépjen be a kormányba és megbizottai tárcanélküli miniszterek legyenek. Ezt a javaslatot még az előzőknél is hevesebb viták követték. A késő esti órákban — a vezetőség 20 szavazattal 17 ellenében elhatározta, hogy elvileg hozzájárul a Mizráchinak a kormányba való belépéséhez, ennek érdekében azonban a Mápájinak engedményeket kell tennie a közoktatásügyi követelések tekintetében. A vezetőség a késő esti órákban második ülésre ült össze, hogy írásban is összefoglalja utolsó követeléseit.

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Eredetileg tegnap délután 3 órára tűzte ki Ben Gurion a „munkáskabinet” minisztereinek ismerkedési összejövetelét a miniszterelnökségi hivatalban, remélve, hogy addigra befut a Mizráchi-blokkoknak a koalícióhoz való csatlakozásáról szóló válasza. Miután azonban a Mizráchi vezetőségének és végrehajtó bizottságának együttes ülése, amely már a reggeli órákban megkezdődött, sokáig elhúzódott, a kitűzött tárgyalás időpontja előtt egy órával értesítették Ben Guriont, hogy tanácskozásai csak még nem fejezték be. Az ismerkedési ülést ideiglenesen ma délelőtt 10 órára halasztották el. Jeruzsálem (—). A Mizráchi és Hápoél Hámizráchi vezetősége a késő esti órákban hivatalos nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a párt „nem változtatja meg előző elhatározását, amely szerint nem csatlakozik az új kormányhoz.” Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). Ben Gurion designált miniszterelnök há-

Bombát dobtak a hollywoodi zsinagógára

Hollywood, (UP). — A hollywoodi zsinagóga épületét tegnap hatalmas robbanás rázta meg. Szerencsére senkise sérült meg, de a templomfelügyelő családjának összes tagjai idegössze-roppanást kaptak az ijedség nyomán. A robbanás a templom hátsó ajtaja mellett történt. A Jisrael nevű zsinagóga ellen már néhány hónappal ezelőtt merényletet követtek el ismeretlen tettesek, akik megkísérelték felgyújtani az épületet.

HOFFMAN ILLÉS ÉS NEJE SISI (SINGER) KIRJÁT-STAND (Kosice)

örömmel hívják meg rokonaikat és jóbarátjaikat újszülött fiuk brit-milájára amelyet szerdán, november 2-án 11 órakor tartanak Haifán, a Carmel Elisha-kórházban.

Burns tábornok visszatértéig függőben marad a nicánai viszály

Visszavert egyiptomi támadás

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). — A nicánai viszályval kapcsolatosan katonai körök tegnap közölték, hogy csak Burns tábornok visszatérte után dől majd el, hogy a viszály megoldható-e tárgyalások útján vagy sem. A tábornokot csütörtökre várják vissza Jeruzsálembé.

Vasárnap az egyiptomiak négy berepülést hajtottak végre a nicánai övezetben. Minden alkalommal 2 „Vampire” típusú vadászgépjelent meg a zóna fölött, majd a gázal sáv irányába távoztak. Az első berepülés a kora reggeli órákban történt, az utolsó pedig délután 4 órakor. A berepülés célja megfigyelés és minden valószi-

nőség szerint légi felvételek készítése volt. Az elmúlt éjjel az egyiptomiak kimélyítették az övezetben létesített hadifőállásukat, amely most már a beelőtáji rendőrsziget ér. Az egyiptomiak tegnap sem engedték meg az UNO-megfigyelőknek, hogy állásaikat megközelítsék.

Nirim körzetében az egyiptomiak ismételt kísérletet tettek izraeli területre való behatolásra. Ezzel egyidőben a határon túl lévő hadállásaik gépfegyvertűzet nyitották az izraeli állásokra. Egy izraeli járőr megfutamította az egyiptomiakat. Nem voltak veszteségeink.

Kairó (UP). — Az egyiptomi hadsereg szóvivője köz-

ölte, hogy izraeli és egyiptomi erők között tüzelésre került sor tegnap délután a Nirim-beéri körzetben, Gázától keletre. A szóvivő szerint az izraeli katonák kezdték a tüzelést, amit az egyiptomiak visszazonoztak. Sérülés nem történt.

New York, (STA). — Az angol kormány teljes mértékben támogatja a Dag Hammarskjöld által az Izrael és Egyiptom közötti feszültség, különösen pedig a nicánai viszály kiküszöbölése érdekében tett intézkedéseket — jelentette ki tegnap az angol UNO-delegáció szóvivője. Az angol kormány azonban azon reményének adott kifejezést, hogy mindkét fél megfelelő mérsékléssel fog a nicánai konfliktus ügyében tanusítani.

Kairó (UP). Az egyiptomi külügyminisztérium szóvivője cáfolta a hírt, mintha Egyiptomnak nem állana szándékában a szuezi övezet kiürítésével kapcsolatos szerződésben Angliával szemben vállalt kötelezettségeit betartani. — Egyiptom teljes mértékben tiszteltben fogja tartani Angliával szemben vállalt kötelezettségeit — mondotta a szóvivő, aki a New York Times hírért „izraeli propagandának” minősítette.

SZOPER JECHIEL (JÓZSEF) 71
SIRKÓAVATASA 1955. nov. 1-én, d. u. 3 órakor lesz a givat-saull temetőben (Jeruzsálem). Autóbusz indul 1/3-kor a Sárérad cedek (Wallah) kórháztól.
Felcségo, fia Budapeston és rokonsága

Fischer Jakob BEN BARUCH HAIFA 71
elhalásának 30-ik napján (szombat), ma, 1955. nov. 1-én, kedden délután 2.45-kor
Haifa, a Khatat-beachi temetőben. — Kádon autóbusz indul délután 3 órakor az Armon-mositél.

250
GARANCIÁK

IZRÁEL

a párizsi törvényszéken

Páris legősbibb földjén áll, Szent Lajos szigetén a Sainte Chapelle alatt, Tükörcsú, csipkés, gótikus tornya grandiózus lendülettel és könnyedséggel szökken fel Páris égébe. Milyen különös, — gondolom — ahányszor látom, mindig más képet, más szimbólumot mutat nekem. Ha a pogány kerületekből jövök erre, mintha a tisztulni vágyó emberiség égis zendülő fohásza lenne. Amikor Peront bombázó repülőgép toloncolta Paraguayba, a Sainte Chapelle tornyában Róma mindenhatóságának kinyújtott sceptrumát láttam. Sokszor törnek, vagy bütykös buzogánynak tűnik, amit a hitében megtört emberiség szegyez az égnek. Néha azt hiánylom, miért nincsenek nekünk, zsidóknak is ilyen tornyai? Ma nem zavarnak a parabolák, csak a szépség foglalkoztat, csak Montreaux-ra, az építésre gondolkodik, aki pontosan hét évszázaddal ezelőtt álmolta ezt a szenális álmot. És a kápolna ablakait lesem, a híres tizenöt színes mozaikot amelyek a legszebbek bontják szét a fényt és csinálnak egy napsugárból száz százszínű meleg fényességet.

Rövid révéletéből hirtelen fekete tógás ügyvédek tértenek vissza a hétköznapra. Tudni kell, hogy Szent Lajos kápolnája a párizsi igazságügyi palota udvarában áll, vagy inkább a palotát építették a kápolna köré. Így a Sainte Chapelle mellett szaladgálnak el a felek, a bírák és ügyvédek a törvényszékre.

Már elmúlt a törvénykezési színet, megindult a retentó masina, a bűnök zúzó malmal újból örölni kezdenek. Megkezdődött a játék Páris legnagyobb grandguignol színházában amelyet feszülten figyel, szűrésül, élvez a francia nép aprajagja. Egy roppant város kioakája torkollik ide, az alvilág minden szennye, a felsők gyáva árulásai, a szenvedély örök drámái, a nagy bűnök és kis tévedések mind, mind ide kerülnek számadásra vagy eltussolásra.

Beléjük a Palais de Justice folyosóra, „az elveszett lépek termébe”. Miért is jövök ide? Gyakran a nosztalgia kerget. Nosztalgia a dunaparti Kúria hangulata, a hűvös, barna faboritások termek után, ahol a béke idején minden szó és tett formája és súlya pontosan lemértett. Ahol a pártos ugyan hiányzott az indoklásból, de a megközelítő igazság ízét érezte még az is, aki elvesztett. Akkoriban még úgy látszott, hogy azok a bírák az élet ezer tapasztalata mellett, mégis már felülre nézik az életet, mentesek mindenfajta szenvedélytől és tényleg csak egy szerelmük van: az Igazság bekötött szemű istenasszonya a Kúria homlokzatán...

Az egyik terem előtt megkértem az ajtóálló hűsrier-t:

— Monsieur, van ma valami érdekes per a programon?

— Monsieur, itt csak unalmas valutatepernek mennek, ha izgalmas gyilkosságot akar, holnap jöjjön kora reggel a tizes esküdtzéki terembe.

Valutateper? Hirtelen a pesti fasizta idők emléke rohan meg. A már vesztüket érző, sibiló zsidók emléke, a féltelmük és a súlyos fegyházak, amit kaptak.

A régi emlékektől zaklatva már meg sem lepődöm, amikor a tárgyalóteremben a vádlott nevet hallom: Joseph Tannenbaum. Vajjon hogyan bánták a menekült zsidó valutával a francia törvényszék?

Irta: Dr. Kenedi Ferenc

Tannenbaum fiatal zsidó sibertípus. Elegáns, nyugodt, nem gesztikulál. A rendőrség megint egy egész hálózatot leplezett le és Monsieur Tannenbaum az egyik főnök, akit in flagrante értek. Jól megtanulta a leckét. Az elnök kérdéseire elmondja szívenedese előéletét, szabadulását a táborokból, hiábavaló küzdelmeit a munkapapírokért, a vízumokért, a menekült zsidó egész kálváriáját.

Franciaországban a valutabűnök csak ritkán és csak akkor kerülnek a törvényszék elé, ha a delikvens az elkövetett értékek felül nem akarja megfizetni a hatóságok által előírt kártérítési összeget. Ez a liberális és gazdag állam a gyakorlatban csak ritkán sújt büntetéssel a valutabűnököt, inkább lefelezi az illegális hasznát és futni hagyja a bűnös. Ilyképpen a valutabűnök nincsen komoly veszélyeztetve, a rizikó pedig be van kalkulálva az üzletbe. Azt hittem, hogy most is csak sablonos per lesz, amelynek során Tannenbaum majd egyezséget köt a kincstárral. De nem így történt. A francia ügyész megkezdte a vádbeszédet, amely annyira különös volt, hogy le kellett jegyeznem. Az ügyész körülbelül a következőket mondotta:

— Monsieur le Président! Franciaország nagylelkű országa. A háború után a nyugati világon talán mi voltunk az egyetlenek, akik százezerrel fogadtuk be a menekülteket, mert a francia nép, amely maga is sokat szenvedett, együtt érzett a bujdosókkal. Mi nem zártuk le hermetikusan a határokat nem alkalmaztuk kvótákat és nem kértünk affidavitot. Volt egy hallgatóságos törvény, hogy ha valaki, akár szökve is, de elérte már Páris városának falait, itt maradhatott. Legfeljebb az volt a kívánságunk, hogy becsületes foglalkozást válasszanak és dolgozzanak, a politikától pedig tartózkodjanak. Számoltunk azzal is, hogy a francia nyelv tudása és szakmai képzettség nélkül sokan fognak arra kényszerülni, hogy illegitím hasznokat keressenek. Kezdetben még ezt is türellemmel néztük. Ezek az idők azonban már régen elmúltak. A háború utáni cseppfolyós állapot megszűnt. Nyugateurópa határai megkeményedtek, a termelés mindenütt teljes erővel folyik, már nincsen semmiféle szükség a fekete piacra, a csempészésre, mert a kereskedelem és ipar megkapja a szükséges szállítási engedélyeket és az idegen valutát. Sokan valóban el is helyezkedtek, becsületes foglalkozást választottak. Mások, ha nehezen is, végül megszerezték a továbbutazás feltételeit és elhagyták Franciaországot. De még mindig sokan vannak itt

akik nem hajlandók lemondani a gyors, de erkölcstelen haszon harcolásáról. Ezt már nem törheti Franciaország. Nem bántat velük kesztyűs kézzel. Különösen nem, ha zsidókról van szó. A lengyel, román, magyar menekültek még nem térhetnek vissza hazájukba. Ezzel szemben a zsidó menekült előtt szabadon áll az út Izráel felé. A 2000 esztendő után újra megalakult zsidó állam nem csak történelmi csodát, de valóságos életet is jelent a zsidóknak. Ez a kis ország nagyszerű lendülettel fejlődik. Expansióban van és örömmel, ezer munkalehetőséggel várja mindazokat, akik becsületesen dolgozni akarnak, legyen az szellemi, vagy fizikai munkás. Ha tehát az a menekült európai zsidó, aki Hitler poklaiból megszabadulván, még mindig inkább vállalja a félelmet és az üldözést, ahelyett, hogy mint annyian testvérei közül, hazájába visszatérne és bekap-

csolódna a fejlődő állam egészséges vérkeringésébe, kétszeresen bűnös. Ezek már nem érdemlik meg a francia nagylelkűséget és észre kell téríteni őket. A vádlott súlyos megbüntetését és Franciaországból való kiutasítását kérem!

Az ügyész beszéde alatt Monsieur Joseph Tannenbaum lesütötte a szemét, az elnök többször bólogott, a védő pedig szorgalmasan jegyzett. De a védőbeszédet már nem vártam meg, nem voltam kíváncsi. Ugyan mit is mondhat értelmesen a színigaz és talpraesett vádbeszéd után. Majdnem tapsolni kezdtem. Az ítélet nem lehet kétséges, Izráel javára fog szólni. Kitéptem a tárgyalóteremből.

Künn, Szent Lajos kápolnája alatt krisztusi érzéseim támadtak. Monsieur Président — morfondiroztam magamban — szívem mélyéből igazat adok az ügyész úrnak, de be kell vallani, hogy Tannenbaumnak, sajnos, Izráelben is sok ültetésra van... fájdalmas, de mi már ilyenek vagyunk... Méltóztassék ezt enyhítő körülménynek beszámítani.

Aztán arra gondoltam, hogy a védelem az én rémálmomról csak foglalkozásbeli deformáció.

Nagy emberek mosolya

Nem titok, hogy Petőfi Sándor diák- és vándorszónész korában nem daskált az anyagiakban. Vándorútja során Petőfi egyszer egy tiszai rövhez ért, de még az a félgaras se volt a zsebében, amelyre átkelési díj címén szüksége lett volna. Féltrefonta a révést, nyiltan a szemébe nézett és hátrázott hangon ezt mondta:

— Megkérném, bátyám, vigyen át engem a tulsó partra, ahol majd olyan tanácsossal szolgáljak, ami nagy hasznára lesz.

A révész teljesíti a kérését és a többi utassal átfuvarozza Petőfit a tulsó partra. Ott azután Petőfi ezt sugaja a fülébe:

— Senkit se vigyen át fizetség nélkül, se engem, se mást a tuloldalra, mert különben szegény ember marad. Ez a jótanácsom...

Sir George Thompson, a híres angol fizikus szenzációs nyilatkozatot tett köz-
höz, melyben beszámol arról, hogy egyes majomfajtákat olyan munkafolyamatok elvégzésére lehet betanítani,

melyek géppel végre nem hajthatók és az ember számára nehezek, vagy kellemtelenek.

Thompson, aki a genfi atomkonferencián is részt vett, elmondta, hogy malajföldi ültévényesek már évek óta majmokkal szedetik le a gyümölcsfák tetejéről a gyümölcsöt.

— A majmok — jelentette ki az angol fizikus — aránylag igénytelenek, kitűnően dolgoznak és bérmozgalmakban nem vesznek részt...

Kassai Vidor, a múlt század egyik derűs kedélyű, közkedvelt színész-politikusa, az egyik képviselőválasztáson ellenzéki programmal lépett fel.

— Hogy én milyen 48-as vagyok — harsogta lelkesen az egyik választói gyűlésen, — az is bizonyítja, mint-hogy alkotmányos költségekre is 48 forintot hoztam magammal.

— Hát az 1800 hol maradt? — szólt meg egy öblös hang a hallgatóság köréből.

EDWARD M. WARBURG IZRAELBEN

Irta: Dr. Feuerstein Emil

Ez is egész biztosan ki-zárólag zsidó specialitás: sokszoros milliómos, még-hozzá dollárban, aki egész életét vagyona gyarapítása vagy szórakozás helyett a zsidó nyomor enyhítésének szenteli. Nem hiszem, hogy erre bármilyen más népnél példa lenne. Edward M. Warburg, a United Jewish Appeal elnöke és életelő leltart, aki most hatvan tagu delegáció élén az országot járja, fiatal életének nagy-részt a zsidó nyomor enyhítésének szenteli. Nehéz a zsidó nábobról írni, mon-dotta egyszer valaki, köny-nyebb dicserni a nincstelen szegényt vagy ócsárolni a hatalmast és a gazdagot, nem könnyű a milliómosért lekedsdni. Warburgban van azonban valami csodálatra-méltó. Nem az, hogy millió-kat adományoz. Biztosan sokkal több marad neki. Amit becsül benne az ember az az, hogy szívét és idejét, tehetségét, egész életét a zsidó ügynek szenteli. Edward Warburg ezt apjától, Féltől és nagyapjától Schiff bankártól örökölte.

Az „idegen” Salom Asch hazafiatlan indítványa

Az első világháború elő-estéjén történt. Amerika készült megüzenni a hábo-rut Németországnak. A do-log csak napok kérdése volt, mert Wilson már ki-tűzte a kongresszus idő-pontját, mely ebben a kér-désben dönteni készül. Vilá-gos volt, hogy az összes gal-liciai zsidókat azonnal el-lenségnék fogják nyilváni-tani és a Joint, melynek központja már akkor is Amerikában volt, nem küld-het egy fillért sem a köz-ponti hatalmak zsidóinak. Egy fillér nem sok, annyi

sem volt a Joint kasszájában. Igéretet voltak, meg-álomok egy ötmillió dolláros kampányról. Salom Asch erre azt a merész és eredeti indítványt tette, hogy a „te-hetősebbek” előlegezzék a várható gyűjtés eredményét és utalják át az ötmillió dol-lárt egy semleges ország-ba, hogy később szükség esetén eljuttatható legyen a lengyel és a galiciai zsi-dókhoz. Persze azonnal fel-állt egy milliómos és heve-ven ellenzte az indítványt. Csak egy „idegen” tette meg egy ilyen hazafiatlan indít-ványt avagy hogy is képzé-lik az urak, ő nem fogja Amerika ellenségeit támo-gatni. Az agg bankár, Jákob Schiff, Warburg apósa, el-lenvéleményt jelentett be. Nagyon lehetséges, hogy ez az akció bizonyos mérték-ben veszélyezteti az ameri-kai zsidóságot, azonban mi-ért képezzenek az amerikai zsidók kivételt, mikor az egész világ zsidósága ve-szélyben forog? Warburg azonnal elfogadta az „ide-ge” Salom Asch indítvá-nyát és bankháza azonnal kiutalta az öt milliót, me-lyet sose gyűjtöttek aztán össze...

Találkozás a milliómos és a haláltáborok menekültjei között

E Warburg fia az az Ed-ward, ki most országunkat járja, hogy megállapítsa hol a legnagyobb a szükség. Az ilyen önfeláldozó mun-ka azonban nem örökölhető. Hogy van ez tehát, hogy a fiatal Warburg tökéletesen apja nyomdokaiba lép? Mi volt az a szikra, mely lel-két lángalobbantotta?

A második világháboru kitérősekor önként jelent-kezett szolgálatra az ameri-kai hadseregben. A háború vége felé ezredesi rangban a szövetségesek parancsnok-ságában, Belgiumban, a menekültek visszaszármaz-tatásával volt megbízva. Egy alkalommal egy teherko-csi „küldemény” menekült érkezett meg az egyik bel-ga város pályaudvarára. A fiatal Warburg ment ki fo-gadni és átvenni őket. A ta-lálkozás az amerikai milli-omos és a csontvázig lefo-gyott, haláltáborokból érke-ző menekültek között meg-rázó élménnyé vált és Warburg elhatározta, hogy minden tőle telhetőt meg-fog tenni minden menekült, minden üldözött megmen-tésére.

Nem pénz, szíve emelte fel

A lekésedés nem volt szal-maláng. 1945-ben Warburg hazatért és elkezdte nagy munkáját, nekifogott a zsi-dó segítészervezetek talpra-állításának. A Joint és a Magbit élére állt. A dollá-rok aranyözöne megindult. Nemcsak milliót állították

az amerikai zsidóság élére, hanem mindenekelőtt erős befolyása, melyet a töme-gekre gyakorolt. Bejárta egész Amerikát szítébe, hosszába, szervező és he-szélőképesseggel megbabo-názott sok százezer zsidót. Amikor elfáradt és át akarta helyét valaki másnak engedni, a hitközségek tiltakoztak, úgyhogy kényte-len volt tovább szolgálni.

Az anyja adományát — félmillió dollár

Nemcsak egész Amerikát járta be, Erec Jiszráelt is. Ez nyolcadik látogatása ná-lunk tíz év alatt. Ő változ-tatta át Marseille kikötő-jét a „Joint kikötőjévé”. Ő teremtette elő a pénz-eket a „repülő szőnyeg”-nek nevezett akció fedezésére, mely mögött 45 ezer jeme-nita zsidó alijázása rejlté-zik. 1951-ben részelté édesanyját, hogy adomá-nyozzon kerek fél mil-lió dollárt síkunépitések céljára, a házak egy része az apjáról elnevezett Kfar Warburgban épült. 1947-ben magával vitte a híres ame-rikai újság és regényíró, a „Hiroshima” szerzőjét, John Herseyt, Varsóba való láto-gatására, melynek eredmé-nye az ismert gettóregény „A fal” lett.

Kilenc év alatt — kilencszer lett megválasztva

Az apjáról elnevezett fa-luban nem egy megrendi-tő találkozása volt. Napbar-nított, életerős férfiak és nők üdvözölték régi ismerő-sként, Warburg kényelmet-len helyzetben volt, sose látta ezeket az embereket. Ők azonban öt jól ismer-ték találkoztak vele a bu-chenwaldi D. P. táborban, a marseilli kikötőben, a Jo-int irodáiban. Ez a találko-zás, ez az átalakulás volt Warburg jutalma fáradahtatlan munkájáért. 1939-ben már a Magbit bölcsője mel-lett állott, mely azóta ezer millió dollárt gyűjtött ösz-sze. 1951-ben választották meg a Magbit elnökévé. 800 ezer menekültet men-tettek meg, amelyeket War-burg vezetése alatt gyűjtö-ttek össze, 812 ezer jött kö-zülük Erec Jiszráelbe, 38 ezer Amerikába és más or-szágokba. Az utóbbi négy rövid év alatt 300 millió dol-lárt gyűjtött az Appeal Warburg vezetése alatt.

(Folyt. a 6. oldalon)

Értesítés a kereskedőknek

Tisztelettel értesítjük a kereskedőket, hogy nagybani elárúsító osztályt nyitottunk

Tel-Avivban, Mikve Jiszráel-u. 22. sz. a.

Ez a fiókunk a kereskedők rendelkezésére áll az ország minden körzetéből, a Tel-Aviv—Jaffai körzet kivételével.

Irodai órák: délelőtt 8—2 és délután 3—5 óra között.

Tel-Aviv—Jaffa körzet részére a nagybani és kicsinybeni eladást továbbra is

Tel-Avivban, Mikve Jiszráel-u. 2. sz. a.

folytatjuk.

SYPHOLUX

(61)

— Mire neked, Dan, olyan leány, aki mást szeret? Ez kezdettől fogva szerencsétlen házasságnak ígérkezett. Nem jobb neked olyasvalaki, aki hozzád vonzódik? És aki hajlandó követni téged bárhová, ha a város ki talál utasítani? Tudtommal a szép és kedves Kánicz Ráchel...
 Hogy szép volt-e Mailechtől vagy nem volt szép: az érzékeny beszélgetés végét üzletre terelte. És miután Lájbis, Kánicz Fülöp, Elkán Jakab és még valaki, akinek nevét még titokban kell tartania, már végleg lekötötték megyeri parcelláikat és most már biztos, hogy az új ipartelepülés nagy fellendülést ígér, Dan se maradhat ki.
 — Nekem ebből semmi hasznom, Dan. De ajánlom, hogy fordulj bizalommal Izsák timárhoz, aki az egész parcellaügyet nem profitért csinálja, hanem hogy együtt legyünk mi kevesen, akik merünk vállalkozni. És hogy aztán, ha minden kötél szakad, további szálláscsinálól legyünk a többieknek, akiket kikergetnek.
 Dan okos fiú és kicsit bizalmatlan. De Mailech a szája-ze szerint beszél és neki is a torkán a kés, megköszöni a jótanácsot és tárgyalásokat kezd Izsák timárral.
 A tavasz Teigler Arje épp akkor járt künn Megyeren, amikor Mailech a kapitányságon ült. Megtekintette az agyagos földet és elment az uradalomhoz érdeklődni, hallotta, a telkek kaphatók, mik a feltételek. Azt mondta neki, az uradalom az ipari területen nem ad el külön parcellákat, de ha akar ott egyet, forduljon Izsák timárhoz vagy Mailechhez. Izsák timárt nem ismeri, de Mailechnek ő majd túljár az eszén.
 — Örülök, hogy benézted hozzám, Mailech fiam. Mi van azokkal a parcellákkal?
 — Milyen parcellákkal?
 — Milyen parcellákkal? A megyeriekkel. Hallom, te árulod őket.
 — En nem árulok parcellákat. De ha akarja Teigler úr, szívesen útbaigazítom. Forduljon Izsák timárhoz.
 — En nem fordulok senkihez, nekem az egész nem fontos. De veled azért beszélnék a dologról, ha idehallgatsz.
 — Hallgatok, Teigler Arje.
 — En megnéztem azokat a parcellákat, homokos, agyagos. Nem jó az semmire.
 — Már hogyne volna jó, Teigler úr? A homokban megterem a kender, az agyagos föld pedig jó a rózsának.
 — Milyen bolt az énnekem, ha kender termelék vagy rózsát ültettek? En megvenném azt, amely a legrosszabb, mert nagyon agyagos. Persze csak ha olcsón megkapom.
 — Mi az, Teigler úr? Edénygyárat akar csinálni Boskovicz Jónásnak?
 — No nézd a szemtelen fickót! Ki mondta ezt neked, te ázszer-pónelem!
 — Gondolom, hogy az edényes Teigler csak edénygyárat létesíthet.
 — Jónás vóm nem ért az edényhez. És ha én edénygyárat csinálnék, nem a rossz megyeri agyaggal dolgoznék, hanem olyanval, amelyből úri majolika készíthető. Szóval azt az agyagos dombot ott a Duna mellett hogy adnátok?
 — Azt nem az agyag, a fekvés határozza meg. Minél közelebb a Dunához, annál drágább. Annak a dombnak még ártéri fát se kell, azt nem önti el a Duna.
 — És ha mégis olyan agyagos?
 — Az agyagot mi ráadásul adjuk, ezért Teigler úrnak nem számítunk semmit.
 Persze, hogy Teigler Arje is beleharapott, éspedig abba a rossz agyagos dombba. És persze, hogy agyagedénygyár részére. A végén valamilyen anyagnak, örült Duna-kavicsnak és még minek a hozzákeverésével majolikát vagy ahogy ő mondta, úri majolikát gyártott. Amely betyár-, csikós-, juhász- és kanászmotívumaival és paraszti virágcsendéleteivel nagyon népszerű lett úri vedői között. És később, a negyvenes évek második felében, amikor a királyi utcai porcelánüzlet átköltözött az előkelő Váci-utca, a híressé vált Téglássy Arszlán Veje, Boskóczy János cég alatt több világiállításról, többek közt a párisiól is, aranyérmes és többrendbeli kitüntetést hozott haza megyeri gyártmányával. Megyert akkor már nem Megyerenek hívták.

66. JISMÁEL ÖRÖKSÉGE

Mailech gondban volt Jismáel miatt: vajjon megállja-e a próbát és bírja-e hat hónapig ezen az alapjában véve magányos helyen és nem jön-e nap, amikor visszakivánczik volt barátai és barátnői közé, akiknek élete több izgalmat és viszontagságot ígért, mint a kemény és egyhangú kalaposmunka. Amikor kéthetes fogságából hazakerkezett és Jismáel a nyakába borult és ő látta a barát csillogó szemét és érezte teste heves lüktetését, hinnie kellett, hogy Jismáel visszatért hozzá és önmagához és a barátság, amely valamikor egy életre szólónak ígérkezett, valóban egy életre szól. Ez a hite még erősödött, amikor Jismáel visszafajított várakozással megmutatta neki a munkáját, mintegy két tucat, mesteri ügyességgel elkészített és egész sereg készülőfélben levő kalapot és amikor megtudta azt is, hogy Jismáel közben arra is talált időt, hogy a tintagyárban rendet tartson, hogy lebonyolítsa a rendeléseket, a nyersanyagvásárlást és a heti szállításokat és amikor látta kellett, hogy ez a hű sáfár, akinek ő csak a szeme rebbenésével adott hiányos megbízást, a befolyt pénzekkel is az utolsó fillérig elszámolt.
 — Hogy csináltad mindezt Jismáel, — mondta neki elismerően. — Mikor ettél és mikor aludtál?
 Jismáel hálásan mosolygott és szerényen felelt:
 — Mindezt töled tanultam.
 — De nem a kalapcsinálást.
 — Nem, azt Mayernél tanultam. Az is alapos iskola volt.
 Mindez eléggé biztatóan hangzott, hogy Mailech bizony Jismáelben. Segítségére van a szerszámok pótlásá-

ban, a nyersanyag beszerzésében, a készáru elhelyezésében. A kalapjait a gettó boltosainál és Cheszel piaci sarkánál helyezte el és a jobb anyagból készült szebb és divatosabb példányokat März János váciutcai divatárúüzletében. Jismáel kiöltözködik és pénze egy részét Mailechnél helyezi el megőrzésre. Mindezt Mailech közli Dvóra névvel, aki mosolyog és sóhajt.
 — Hát csak vigyázz rá továbbra is, Mailech.
 Mailech vigyáz Jismáelre, de szinte észrevétlenül. Amikor látja, hogy Jismáel be akar menni a városba, nem kérdezi tőle, hová megy. De ha nem jön hamar haza, nyugtalanodik. Este sokáig dolgozik, féléjszakát ébren tölt az ágyban, de ha hajnalfele hallja a hazatérő Jismáel közeledő lépteit a nyitott ablak alatt, fellelegzik, a fal felé fordul és úgy tesz, mintha mélyen aludna. Jismáel besurran, csendben levetkőzik, lefekszik a szomszéd ágyban és pár perc múlva már mélyen alszik. Kora reggel azonban felkel egyidőben Mailechkel és hamarosan neki-lát munkájához. Műhelye a középső raktárban van, ahol gyorsan és módszeresen dolgozik és nagy türelemmel taníttatja inasát, Jozselit, amit Mailech szintén jó jelnek tekint.
 Egy nap Mailech lármát hall a tintagyár ablaka alatt. Kinéz, Jismáel vitatkozik a fekete Lujzával, aki ujjatlan nyári blúzában, könnyű rózsás kendővel a kezében áll előtte és csak néz rá.
 — Adtam neked pénzt, menj innen. Menj, szépszerével. Lujza hízelkedően megszólal:
 Kis vörös zsidóm.
 — Mondtam, hogy menj innen.
 — Bárócska, gyere vissza hozzám.
 — Nem akarok látni.
 — Csak egyszer, egyszer. Meglátod jó lesznek hozzád.
 — Lujza, ne beszélj annyit. Mégy vagy nem mégy?
 — Nem megyek, amíg nem ígéred, hogy jössz. Csak egy éjszakára.
 — Nem ígérek semmit. Hordd el magad.
 — Nem megyek.
 — Nem?
 — Jismáel kihúzza zsebéből a kést és a mellének szegzi. Lujza hátrál, Jismáel utána lép. Lujza csak néz rá sötét szemével, aztán inkább csak figyelmeztetőn, mint fenyegetően mondja:
 — Meg fogod bántani, Jismike.
 Jismáel erre nem felel, a szeme villogásával és a villogó késsel kíséri ki Lujzát a gyárkapun, ahol a leány futásnak ered.

Jismáel visszamegy a műhelyébe a kalapjaihoz. Dolgozik nyugodtan tovább. Később fűtyörésgyet is. Mailech az izgalomtól alig tudja magát a munkára összeszedni. De nem szól Jismáelnek arról, amit látott és hallott. Csak üzleti dolgokról beszél vele, lehetőleg közömbös, hétköznapi hangon.
 Amikor aztán néhány nap múltán egy este Jismáel átöltözik és készülni emenni, Mailech nem állhatja meg, hogy meg ne kérdezze tőle:
 — Hová mégy, Jismáel?
 — Megyek a városba.
 — Mikor jössz haza?
 — Még az éjjel.
 — Még az éjjel?
 — Ha téged zavarlak, akkor csak reggel.
 — Engem nem zavar. Gyere nyugodtan éjjel.
 Késő éjjel valóban megérkezik Jismáel. És kora reggel már munkában van. Jó kedvvel formálgatja kalapjait, még dudorászgat is.
 Mailech keményen dolgozik, bővíti a tintaüzemet, szervezi az ifjúság érdeklődését Izsák tervezett iparvárosára és építgeti a jövőt, a távolit és az egészen közelit, mert már csak egy-két hét választja el az áhitott naptól, amikor Naomi elveszi és beköltöztet végre Pestre a Marokói-udvarban bérelt lakásba, amelyet most rendezget be Naomi és Pesseli mama. Minden oka megvolna rá, hogy ne törődjön Jismáellel. De nem tudja megtenni. És nyugtalanabb, minél inkább közeledik az idő, amikor elköltözik Megyerről, persze csak éjszakára, a nappalokat továbbra is többnyire a tintagyárban fogja eltölteni és Jismáel a szeme előtt marad. De ő épp az éjszakáktól félti Jismáelét. Nem bír ellenállni a csábításnak, bemeleg Lujzához, összekülönbözik egykori barátaival és amilyen heves ez a Jismáel, kérsre megy a dolog és a vitában okvetlenül Jismáelnek kell alulmaradnia. Hogy mehet ő innen el? Mailech már előre fél, hogy Pesten Naomi oldalán Megyer felé fog figyelni, mit csinál Jismáel.

De néhány nappal a surányi esküvő előtt Jismáel már reggel kiöltözik, felveszi a szombati öltönyét, egy magacsinálta sötét kalapot nyom vörös fűrtjeire és azzal búcsúzik Mailechtől.
 — Dolgom van a városban, délután visszaleszek.
 Mailech várja őt vissza délutánra. De nem jön, csak késő este. Mailech már a szobája asztalánál ül és az olajlámpa fényénél írja ki a másnapi számlákat. Jismáel hozzáül.
 — Mailech, — kezdi. — Te a jövő hét elején beköltöztél Pestre.
 — Ugy van. De a gyárba naponta kijövök és itt maradok.
 — Azt tudom. De a szobádra nem lesz többé szükséged.
 — Arra nem.
 — Szeretném, ha átadnád nekem.
 — Persze, hogy átadom.
 — De nem szeretném megosztani sem Jozsival, sem Mordchélel, se Fislivel. Az csakis az enyém.
 — Mire neked ilyen nagy szoba, ha egyedül leszel?
 — Nem leszek egyedül.
 — Kivel akarsz itt együttlakni.
 — Rojzelével.
 — Rojzelével?
 — Igen, ő majd segít nekem a munkámban. Aki olyan ügyes parókakészítésben, az a kalapcsinálást is megtanulja hamar.

— Csak nem akarsz Rojzelével itt ebben a házban vad-házasságban élni.
 — Nem, azt nem akarom. Rojzelével én rendes házasságot akarok élni, akárcsak te Naomival.
 — Vagyis megesküszöl vele.
 — Már meg is esküdtem. Ma délelőtt adott össze bennünket az Orczyban Brüll rabbi.
 — Nahát! És engem meg se hívtál?
 — Senkit se hívtunk meg, csak Eszter mamát és a hoszszú Jánkelt. És azt a néhány templomi szegényembert, akit megfizettem, hogy együttlegyenek a tizek. En is egy kidobott ember vagyok, Rojzelének is megvan a hibája, mire nekünk hangos lakodalmom?
 — Mi a Rojzele hibája?
 — Rojzele hibája Éva.
 Mailech ezt a kérdést nem erőlteti. De azért nem szűnik meg csodálkozni.
 — És miért volt olyan sürgős?
 Jismáel lenéz az asztalra és azt feleli:
 — Hogy megkapjam tőled a szobát.
 Aztán a szemébe néz Mailechnek és feláll. Fel s alá jár a szobában. Visszatér az asztalhoz és tartózkodó mosollyal mondja:
 — Rojzelének gyereke lesz.
 — Gyereke? Rojzelének?
 — Igen, — feleli Jismáel nyugodtan, egy kicsit szinte büszkén. — En vagyok az apa.
 Mailech felugrik az asztaltól.
 — Te vagy az apa? És elvetted Rojzelét? És itt fogtok lakni? És Rojzele azért neked kalapot csinálni?
 Kibuggyan belőle a szó:
 — Most már megmondhatom neked.
 — Mit, Mailech?
 Szorongatja a homlokát. Halkan feleli:
 — Félek, hogy Dvóra néni meg fog haragudni rám. Még alig mult el három hónapja.
 — Mondott neked valamit Dvóra mama?
 Ez a „Dvóra mama” oly szeliden hangzik, mintha egy gyerek mondta volna és nem ez a heves természetű, kicskás Jismáel. Mailech ránéz a barátja várakozó arcára és mintha Dvóra mama arcát is látná, amely most nem szigorú, hanem jóságosan mosolygó. Gyors kis vívódás után, amelyben engedelmet kér Dvóra mamától, hogy a próbára kiszabott féltőd elteltevel elmondja Jismáelnek az üzenete felét, kibőki:
 — Dvóra mama megmondta nekem, amit kívánt Joel bácsi.
 — Joel bácsi? Kívánt valamit?
 — Igen. A halálos ágyán azt kívánta, adják át neked a nevet.
 — Nekem... a nevet? — hebegi Jismáel és arca a lámpafényben fehér, mint a méz.
 — A Goldberg-nevet. A te neved ezentúl Goldberg Jismáel.
 — És miért nem mondtad ezt eddig?
 — Meg kellett várom, hogy úgy viselkedj, ahogy egy Goldberg-fiúnak viselkednie kell.
 — Akkor, — szól Jismáel és a vonásai meglevenednek — akkor az én fiam is...
 Elhallgat egy pillanatra és néz meredten, mintha át akarna nézni a falon. Aztán felszabadultan lengeti a magasba a karját és újjongva kiáltja:
 — Joel lesz, Joel lesz. Goldberg Joel lesz a fiam.
 És nevet, nevet.
 Mailechet magával ragadja az a felszabadult nevetés.

67. EPUL AZ IPARVÁROS

A jelt az építkezésre Lájbis adta meg a következő év tavaszán. Lájbis az elmúlt nyáron Angliában járt, ahol a Goldberg-cég számára, amelynek ha nem is formaszereiben, cégtársa maradt, ősi, teli és tavaszi bevásárlásait eszközölte és ahol mintegy további négy hétig Lancashire, a nagy angol gyapottfeldolgozó terület gyáraiban a pamut-áru és az úgynevezett calico festési módszereit tanulmányozta. Innen már nem utazott haza Pestre, hanem egyenesen Bécsbe ment, ahol Jájtelesz és Wolff kartonnyomó gyárában önkéntes munkára jelentkezett. A bécsi gyárosok, akikkel Goldberg Joel évente kedden át összeköttetésben állt, szívesen látták a fiatal Goldberget és noha tudták, hogy gyártási titkaikat elviszi magával, ott tartották egész télen át, mint Jacob Jájtelesz személyes vendégét. Aminek következtében Lájbis nemcsak a kartonnyomás tudományát hozta magával Pestre, hanem a sötétszemű, ivelt szemöldökű kulturált Jájtelesz Fannyt is, akivel a bécsi kultuszsinagógában, a Seilenstettenben esküdt. Ez a tény meglehetősen duzzogást okozott a Goldberg-családban. Almulsin, a frenk, kereken kimondta, hogy egy Goldberg Joel fia ilyen nem tehet és Akiba el se akart menni az esküvőre. A végén azonban hallgatott a feleségére, Hanánra és főként Dvóra mamára, aki semmiképpen sem akarta, hogy a fia üzleti szétválása ily durva szakítással kezdődjön, a viszony köztük amúgy is meglehetősen feszült. Ott volt az egész család, Almulsin Jakab Ráchellel, Akiba Hanával, Sájja a fiatal Bettyvel, csak éppen Jismáel menfelle ki távollétét azzal, hogy felesége közvetlenül a lebetegedés előtt áll. Mailech azonban Naomival együtt jelen volt, bár Naomi is már a hatodik hónapjában lehetett, állapotát egy enniálón edes rózsaszínű krinolinnal takarta. A nefelejcsszínű, krinolinos Naomi és a karcsún maradt Betty nagy gesztenyesötét szemével felélenkítette az egész bécsi lakodalmat. Magát a seilenstetteni esküvőt az isteni Sulzer éneke tette emlékezetessé. Már ezért is érdemes volt eljönni; ezekről a dolgokról még évekig beszélni fognak a családban. Maga Lájbis okosan viselkedett. Amíg Pesten maradt Dvóra mama házában, nem adott alkalmat vasosabb mendemondákra, továbbra is a régi zsinagógába járt és ha szombat délelőtt magával vitte ifjú feleségét, Fanny selyemkendőt kötött a fejére, csak hogy az öregasszonyok ki ne szólják, hogy nem parókát visel, hanem a saját ébenfekete haját. És amikor az ősi ünnepek elmúltával a gyára után a háza is felépült, Lájbis már a megyeri tizek közé járt. A hevenyészett kis zsinagóga új volt ugyan, de itt Izsák timár vezetésével az évről-évről szokás szerint hangos gajdolással imádkoztak a hívők.

(Folytatás pénteken)

A livornói zsoldtáros könyv Keresztül-kasul Európában (4)

„Holtig tanul a jó pap, mégis tanulatlan marad”, mondja a közmondás. Ha a pappal így áll a dolog, az egyszerű hívővel annál inkább. Ezt a kézenfekvő következtetést a livornói zsoldtáros könyvből szűrtem le. Ehhez a livornói zsoldtáros könyvhöz csak véletlenségből jutottam és így a fenti aranyigazságot is csak a véletlen folytán szűrhettem le.

Hogy a szörványok egybeolvadása mellett tüntessék, gyakran be szoktam járogatni azokba a gyűlekezetekbe, ahol a livornói zsoldtáros könyvből könyörgik a zsoldtárokat. Mi nyugati rítusúak a Schlesinger-féle zsoldtárokból sóhajtoztuk a zsoldtárokat. A Schlesinger-féle zsoldtárokat Wienben, a Josef Schlesinger's Buchhandlung jában árulgatták, az I. Bezirk Seitenstettengasse 5. alatt, vagy Budapesten, Königsasse 1. szám alatt. Később Budapestről Budapest lett és a Königsasse Király-utca. De ezt csak a fiatalok tudják így. Az én noteszemben, amelyet Ferenc Jóska idején egy bécsi körutam alkalmával jellemeztem fel, még így van: Königsasse 1.

A livornói zsoldtáros könyv nem került a mi kezünkbe, csak így hallomásból tudunk róla, meg a történelem lapjairól, amely Livornóról is beszámolt. Hol volt még akkor a seitenstettengasse vagy a Königsasse könyvnyomda és könyvesbolt, amidőn a livornói zsoldtároskönyvből már javában jaggatták a livornói és más országbeli testvéreink Dávid király zsoldtárait.

A 16. században már virágzó hitközség volt Livornóban, de úgy lehet, előbb is. Az olasz zsidók között különösen a livornóiak tűntek ki vendégszeretettelükkel és meleg zsidó szívvel. Amidőn a Chmelnicki-féle lázadás menekültjei új hazát, helyesebben új gazdát kerestek maguknak, egy csomó Livornóba is került. A livornói zsidók nemcsak hogy testvéri szeretettel fogadták őket, hanem vagyonnaknak egy negyed részét is a lengyel-zsidó foglyok kiváltására és megsegítésére fordították.

Pedig hát nem garasokról volt szó, hanem tekintélyes summákról. A Portugáliából származó zsidók, köztük a livornóiak is, abban az időben a leggazdagabbak közé tartoztak. Így egy Jicchák (Antonio) Suasso nevű zsidó, aki a báró rangig is felvitte, kétféle kamatmentes kölcsönt adott az egyik főurnak egy kalandos vállalkozásra, azzal a könnyelmű kijelentéssel, hogy ha sikerül a dolog, jó, de ha nem, hajlandó ő is veszíteni. A De Pinto család egyik tagja halála után milliókat hagyott jótékony célra, perse zsidó módra, keresztény intézményekről sem feledkezett meg, jutott árvaházaknak, papoknak és közönséges serkentyéseknek is. Ha tehát azt mondjuk, hogy a livornói zsidók vagyonnak egy negyedét a szegény lengyel menekült zsidók támogatására fordították, az bizony nem kis összeg lehetett.

A Napoleoni-idők alatt újra találkozunk Livornóval. Napoleon a szabadság ígéretével becsapta a zsidókat, bizonyos dolgokban újra visszaszüllyesztette őket a

Irta: Löwenkopf Kálmán

regi, középkori állapotba, különösen bennünket, áskénáz zsidókat. A kivételezettek között természetesen ott volt Livorno is.

De azért Livorno nem bizonyított el, nem mámorosította el a kivételezesség öröme. Amidőn Montefiore a damaszkuszi vérvád idején Londonból Damaszkuszba indult, hogy a vád terjesztőit leleplezze és a vérvád meséjét a sötét agyaktól eloszlassa, Livornóban is kiszállt, ahol a portugál hitközség nagy diadallal fogadta. De ez a látogatás olyan mély nyomokat hagyott az ott lakó zsidók szívében, hogy minden válaszfal ledült közöttük és egész Izráel újra egy szív, egy lélek lett, ahogy azt Grätz megjegyzi.

De mi a nyomdájáról akartunk beszélni, amely már 1700 körül szorgalmasan működött. Ebből a nyomdából kerül ki az a zsoldtáros könyv is, amelyet a napokban az egyik — hogy is mondjam? — szines zsinagógában fedeztem fel. Olyan ez a zsoldtáros könyv külsőre, mint minden más hasonló könyv, csak éppen hogy a betűi kissé öregebbek, kopottabbak, gömbölyűebbek, mint a mi új, négyzetes betűink, no meg aztán az a recept, amely minden egyes zsoldtár mellé oda van írva, hogy mire használ, szintén megkülönbözteti a miénktől. Kár, hogy az idők során néhány oldal levált róla és így csak a 34. zsoldtárnál kezdhetem az ismeretelést.

A 34. zsoldtár utonjáróknak ajánlja a livornói zsoldtáros könyv, talán éppen Montefiorenak, aki Livornóból Kairóba indult Mechmed Alihoz, hogy egyenesen számára a damaszkuszi utat. Hát bizony az ilyen utra jól fog egy zsoldtár, különösen ha a butaság, a rosszakarat, a keresztényi szeretet tornyosít cé akadályokat.

A 35. zsoldtár gonosz ellenség ellen javallják. Tesék elképzelni az akkori livornói zsidót, akinek se puskája, se íja, se nyila, milyen szolgálatait tehetett egy ilyen zsoldtár a rengeteg gonosz ellenség leküzdésére.

A 36-ik már az orvosi tudományba vág bele. Kitiűnő orvosság a részleges ellen. Szerethették a livornói zsidó polgárok is a tüzes talján borokat, hogy orvos-ságot kellett kitalálni az ellensúlyozására.

Nem sorolhatom itt fel mindegyiket, egynéhányat azért mégiscsak kiragadok. A 40. zsoldtár példának okáért a gonosz szellemről véd meg. Livornóban ugyiltszik nem tudták, hogy ezt a Mész Seárimban másképpen üzik.

A 41. zsoldtár fölött helyet-foglaló utbaigazítás fájó emlékeket juttat eszünkbe, a keresztény céheket, melyek meggátolták a zsidót mestersége gyakorlásában. De rajtuk is ki lehet fogni, a 41. zsoldtár elmondásával. Ha már ez sem segít, akkor már valóban semmi ezen a nagy világon.

Van zsoldtár házépítéshez is, kettő is. Zsoldtár kellett bizony ehhez, mert a zsidó házakat csak az ima tartotta. Ha a papság, a csöcselék segítségével úgy akarta, a legszebb zsidó palotából egy éjszaka alatt csak romok maradtak.

Vannak itt ebben a livornói tlemliben olyan ajánlások, amelyek a Schlesinger-féleben egyáltalán nem fordulnak elő, sem a bécsi-ben, sem a pestiben. Így például okáért a 45. zsol-

tár a gonosz asszony ellen javallatik, a 46. meg abban az esetben, ha valaki gyűlöli a feleségét. Az utóbbi kissé homályos. Arra való-e ez a zsoldtár, hogy a gyűlölt asszonyt megszeresse, vagy hogy minél előbb megszabadulhasson tőle.

Mi naiv magyarországi zsidók a Csillag Anna kitűnő hajnövesztő szerének esküdünk. En Csillag Anna, olvastuk naponta az újságok hirdetési rovtában és rendeltünk belőle egy tégelyvel, utána meg úgy nőtt föle a hajuk, mintha húzták volna. Hát nem kár volt! A 49. zsoldtár éppen a kopaszok számára íródott.

Van a livornói zsoldtáros könyvben zsoldtár, amely utonállókól, könnyűvérű nőtől és pletykáló asszony-ságoktól ment meg. Elég kár, hogy a Schlesinger-félebből ez hiányzik.

Az uraság udvarán hamis kutya ugat, oda se neki, mondd el az 55. zsoldtárt, úgy megszédül, mint a kezese bárány. A hamis kutya egyébként gyakran előfordulhatott a livornói és környékbeli zsidók életében, mert az 58. zsoldtárt is melegen ajánlják ellene.

Kikoszorazott az ideálod, sose ess kétségbe, mondd csak el szépen a 71. zsoldtárt, négykézláb mászik majd utánad. Ha mégsem használna, ott van mindjárt utána a következő.

Hivat a király, a püspök, a gróf, ne félj tőle, csak a 78. zsoldtárt kell elrebegni, angyalá szelidül.

Van zsoldtár oroszlan támadása ellen is. Nagy a gyanum, hogy ez csak képen beszéd és az oroszlan egész másat jelent, talán éppen a livornói tekintetes magisztrátust. A következő zsoldtár felirata erősíti ezt meg bennem, amely a gonosz szellem ellen véd meg.

A 105. zsoldtár az orvosi prakszisba avatkozik bele. Negyednapos hideglelés el- len javallják, a következő meg harmadnapos hideglelésből gyógyít meg. De ha állandóan gyötörné az embert a láz, nemcsak harmad és negyednapos, akkor sem kell megijedni, ott a 107. zsoldtár, amely éppen az ellen kitűnő.

Valami nagy szerelem a livornói gazdag zsidók és a katolikus egyház között azért mégsem lehetett. Gyakran rendelkeztek hitvitára őket a püspöki rezidenciára, vagy ha ott nem volt, oda, ahol a livornói zsoldtáros könyv használatban volt. Erre vall a 115. zsoldtár fölött biggyesztett figyelmeztetés: Vitakozás esete-re a „minim”-mel. A „min” virágos nyelven többek között az egyházat jelentette, melynek, ha kedve szottyant, magához rendelt a zsidócskákat egy kis vitára az Atyáról, a fiúról és a szentlélekről, akiket ezek a makacs zsidók nem akartak az Egyetlennel felcserélni, még a máglya árán sem. Bátor zsidók lehettek ezek a livornóiak, hogy a „min” szót odamer-ték írni. Büszkéek lehetünk rájuk.

A 119. zsoldtár bét része feledékenység ellen véd. A gimel szembej ellen. Ugyan- így a dálet, azzal a különbséggel, hogy az előbbi a jobb szemet, az utóbbi a bal szemet gyógyítja. A zájin betű a lép nyavalyára, a chet a hasfájásra, helyesebben a „felső has” csikorgá-saira hoz gyógyulást. Van ezenfelül kipróbált gyógy-szer a bal és jobb vese szá-mára.

Olyan betegségek terápí-áját is hozza a livornói zsoldtáros könyv, amelyek azóta már kimentek a divatból és olyanokat, amelyeket az én csekély tudá-sommal meg se értek, pé-

„Az udvariasság nem halt meg, csak Angliába emigrált”

Ha rekonstruálni kellene Angliába való megérkezésünk első 24 óráját, két eseményről adnék részletesebb beszámolót. Az egyik a London-Airport bámulatos organizációja, — a másik a glydebourni operafesztivál.

De vegyük sorra az eseményeket. Ha a londoni repülőtér futópályája még külföldnek számít, akkor megérkezésünkötől számított három perccel belül nemcsak, hogy bent voltunk Angliában, de a B. E. A. repülőtársaság autóbuzsán már London felé száguldottunk.

Belépes Angliába egy üveg-folyosón keresztül

A szédítően gyors „határ-átlépés” körülbelül így zajlott le:

A repülőgép megállt egy félemeletes üvegfolysó előtt. Ebben a pillanatban kinyitott a gép ajtaja, — végigmentünk a folyosón és beérkeztünk egy kis terembe. Itt egy repülőtiszt bekapcsolt egy hangleadó készüléket, amely udvariassan felkért bennünket arra, hogy menjünk végig a 11-es folyosón. A leadó köszönetet mondott türelmünkért, — a tiszt szótlanul szalutált és mi elindultunk a kijelölt irányba. A folyosó végén egy nagyobb teremben 6 tisztviselő — egymástól 3-4 méter távolságra — várt ránk.

Az egész utlevél vizsgálat nem tartott tovább, mint egy moziorgye kezelése. Velünk ugyan két dzsekrét kérdés erejéig szóbaállt a tisztviselő, mikor a felől érdeklődött, mennyi ideig óhajunk Angliában maradni és, hogy van-e pénzünk. Nem hiszem, hogy menekülteknek nézett bennünket, mert inkább utlevélünk „forgatásával”, mint külsőnk vizsgálatával volt elfoglalva. Mindenesetre megnyugtattuk, hogy nem fogunk Ofensége kormányának támogatására szorúlni, sőt anyagi lehetőségeinkhez mérten emelni fogjuk a Bank of England csapnappó dollárrezerváit.

Futószalagon és vámvizsgálat nélkül

Közben csomagjaink futószalagon — vámvizsgálat nélkül — csuszak be az épület előtt álló autóbuzs csomagtartójába, amely már indulásra készen dohogott. Három perccel ezelőtt meg bent ültünk a repülőgépen és most kikanyarodva az országútra utban voltunk a világ legnagyobb városa felé.

Külön lapra tartozik, hogy a külvárosok szűk utcáiban többször kerültünk forgalmi torlaszba és közel 50 percig tartott az ut a Temze déli oldalán fekvő British-European Airways londoni épületéig. De nem is erről van szó. Még frissen él bennünk európai utunk minden részlete, ám ha megkérdeznék valaki, milyen is a londoni repülőtér, még annyit sem tudnék ró-

dának okáért a jobb orr dagadása. A fülről is szó esik, de csodálatosképpen a bal fülről megfeledeztek.

A nagy emberekhez való menetre újra visszatér. Mit lehet tudni, hátha az előbbi ima nem találna használni, hadd legyen kéznél még egy.

Van még egy megható felirat a 139. zsoldtár felett: Szeretettel plántálni férj és feleség között.

De a végén kibújik a zsoldtár a zsákból. Elfelejtji az uraságot, az eretnekeket, a hitvitákat, a 137. zsoldtár

Irta: Benjamin Peled

la elmondani, mint amennyi egy levelezőlapon látható. Minden olyan fantasztikus gyorsasággal bonyolódott le, hogy inkább enyhé révületben, mint tudatosan csináltuk végig ezt a három percet. A londoni repülőtérrel csak az üvegfolysó, a hangfelvevő taping-recorder, anyagi helyzetünkre vonatkozó kérdés és a ránk váró autóbuzs maradt meg emlékezetünkbe, mint egy valóban „futó” impresszió töredék képei.

Szállodareklám, amely igaz

„Sokan ösztönösen tudják, hogyan kell jól élni. Ezek az emberek, ha egy-két hétre Londonba jönnek, többet látnak a városból, mint mások évek alatt.” — Ezekkel a szavakkal kezdődik a 600 szobás Park West Apartment-ház filozófikus propagandafüzete. „Nem véletlen, — lóg ki belőle hirtelen a lóláb, — hogy leg-többjük a Park Westben lakik, mert ott a megérkezés pillanatában máris otthon érzi magát az ember.”

Mi még Tel Avivból ismertük ezt a címet és a csábító propaganda nélkül is ott volt szándékunkban kikötni. Már az első pillanatban kiderült, hogy a hangzatos állításban nem volt semmi túlzás. Valóban otthon éreztük magunkat. De mégsem annyira, hogy az első estét Londonban újságolvasással, vagy rádiózással töltöttük volna el. A londoni „hóhullám”-ban kabátunk alá könnyű fényűjás szvetteret vettünk fel és elindultunk első sétánkra. Csak azok kedvéért írom le a séta utírányát, akik ismerik Londont és kellőképpen tudják értékelni figyelemreméltó sportteljesítményüket.

A tyburni akasztófa helyén

Nos, a Hyde Park sarkától, onnan, ahol egy tábla jelzi a hajdani tyburni akasztófa helyét és ahol Cromwelltől — a „Koldusopera” hőiséig, Macheath kapitányig tucatjával lógtak hírességek, — végigmentünk a koronázási útonalon, — a forgalmas Oxford uton és az impozáns Regent Streeten — a Piccadilly Circus-ig. Keresztül-kasul jártunk a Westend színházainak szűk utcáit, le a mozicentrum Leicester térig, majd a csendes Piccadillyn és az előkelő Park Lanen keresztül vissza a Hyde-parkig.

Ez még azoknak is sok, akik képeletükben próbálják lemérni a megtett távolságot. Hát még azoknak, akik ismerik Londont és tudják, hogy a komoly fogózkodás távgyaloglás mellett menthetetlenül meg kell még állni — ha csak pár percre is — a Selfridges, Liberty, Acusquamum és a Fortnum & Mason áruházak előtt, hogy a többiekre ne is beszéljünk. Bár mikor ott áll az ember a Piccadilly Circuson, a világ legnagyobb

városának kellős közepén és a többszínű, mozgó reklámok káprázatos fényében azt sem tudja, hová nézzen, mindenre lehet gondolni csak a megtett kilométerekre nem és hogy mi van még előttünk.

Mire visszaérkezünk a Hyde Parkhoz éppen szétoszlott egy vallásos szonok gyűlekezete, egy ad-hoc ir dalárda és Willy politikai „tanfolyama”, amelynek olyan állandó közönsége van, mint a Lyons éttermeknek. Willyre azonban még visszatérünk, mert ő volt a Hyde parki hitvitázók ki-magasló sztárja.

A glydebourni „muszaj”-fesztivál

Vannak, akik már januárban megváltották jegyüket a glydebourni operafesztivál júniusi és júliusi előadásaira, amely ma már művészileg és társadalmilag a „muszaj” programok közé tartozik. Februárban már minden jegy elkel. Hogy miként sikerült a Londoni két órányira fekvő Glydebourneba mennünk ahhoz tudni kell, hogy két hónappal európai utunk előtt levélben fordultam az opera igazgatóságához, amely tíz nap leforgása alatt készségesen közölte, hogy a „július 22-iki (pénteki) „Rakke's Progress” című Stravinsky operához két sájtó-jegyet rezevelt számunkra csak azt írjam meg, hogy megfelel-e a dátum?”

Július 21-én délelben még Brüsszelben voltunk, de 22-én délután már ott álltunk a Victoria állomáson a hosszú sorban felsorakozó estélyiruhás nők és frakkos férfiak között, akik egyik kezükben sötét feltőtőjüket, a másikban piknik-kosarakat tartottak. Két órát utaztunk az örökzöld Sussex felé és Lewesnél, egy bűbös angol városkánál átszálltunk a glydebourni autóbuzsra.

Joad professzor mondotta egyszer tanítványainak, a mai angol generációról azt fogják feljegyezni, hogy egy gyönyörű Angliát kapott öröksébe és csak gyönyörű helyeket hagyott meg belőle. Lehet, hogy ez így van, de Glydebourne sohasem lehetett szebb. A lakás, virágos táj lágy vonalaiból úgy emelkednek ki a glydebournei kastély stílusos vonalai, hogy a táj harmónikus szépsége valóban nem volna teljes nélküle. Ez a kastély most nemzeti vagyon és itt áll egy nagybuzszerű kápolnának beillő operaház. Ugy járnak ide a klasszikus daljáték hívoí, mint a hithű mohamedán Mekkába.

Ingyenjegy az igazgatóság közönlőlevelével

Tíz perccel az előadás előtt érkezünk meg. Mac-Nabb sajtófőnököknek csak a nevetem mondtam meg és kedvesen belémkarolva már vitt a pénztár felé, ahol zárt borítékban fektet két darab 40 izráeli font értékű jegy, az opera igazgatóságának írásos jókívánságával kísérve. Már elbuzsuztunk a kitűnő sajtófőnök-től, amikor utánunk szaladt és sűrű bocsánatkérések közepette elnézéstet kérte, hogy majdnem elfelejtette az operaház művészi albumát átadni.

Miközben arra gondoltunk, mennyire igaza volt George Duhamelnek, a nagy francia írónak, hogy „az udvariasság nem halt meg, csak Angliába emigrált”. — a terem elsötétült, a függöny felment és megkezdődött az előadás.

1955 XI 1 Uj Kelet 5

CARMELI HOTEL KERES
nyelveket ismerő, megbízható
fiatalembert
éjjeli portásnak
és a pincér segítségére.
Írábeli ajánlkozás:
Goldschmidt-Reklame, Haifa—
Carmel, Jesurun-utca 18. sz.
„551” jellegre

Ami az ASSZONYOKAT érdekli

Képeslap

DIVAT

SAJTÓBEMUTATÓ SOROZAT

Schleifer Lilly: Sikkes, újonnan készült láttunk nála, tweedből, flannelből és egy igen érdekes moaré-szerű szövetből.

Nagy sikere volt egy szürke, magasnyakú, szoknyás ruhának, ugyanebből az anyagból készült sztolával, amelyre sárga gyapjuból nagy pomponok voltak hímezve.

Igen elegáns és szép volt a szürke bársonnyal kombinált csipke-koktél ruha, hosszú, rókvál díszített ripsz kabáttal.

Stefán Braun: Kellemsen leült tereben élveztük végig Stefán Braun szírműbemutatóját. Valóban gyönyörű és gazdag a kollekció. Újszerűek a bevarrott ujjú, egyenes vonalú

angolos, nagy csontgombokkal elől végiggombolt breitschwanz és perzsa-bundák. De azért nekünk még is csak a bő, sálgalléros, nyitott, hosszú, nagymanzsettás nercakabát tetszett a legjobban. — Egy ilyen kabát még akkor is szép, ha nem a mienk.

Mellékelt rajzunk a hangzatos „Mouton doré” jakett nevet viselte, — valójában pedig egy szépen megnyitott báránka. Igen eredeti sport fazonu, barna bőrrel paszpólirozza.

Bébé Spitzer: Párizsból hozta a szebbnél-szebb kalapmodelleket. Nagy sikere volt a bemutatónak. Egész nagy és egész kicsi, — egész magas és egész alacsony kalapjaival. Az idei divat egyébként is széles teret nyújt a kalapviselésnek. „Flocon de neige” hangzatos nevű Legroux-modell, fehér melousin-barré színe juttatta a már elfelejtett hópelyheket. „Papillon de nuit” Rose Valois kreáció, sárga estélyi kalap, sárga rózsával is igen szép és dekoratív volt.

Engländer: Nem véletlen az izraeli konfekció áru jó hírneve és külföldi sikere. Praktikus, szép kollekciót mutatott be Engländer. Különösen hosszú teveszőr kabátjai tetszettek. Nagyobb részt belöldi anyagokat használ fel és milyen gyönyörűek azok! Külföldről pedig újszerű Orlon és más összetételű anyagokat hozott magával. Szép szövetruhákat és kosztümöket is láttunk nála.

Közl:

Guttman Kató

Két sál-„recept”

Horgolt csipke sál: Levegőszemetet horgolunk 60 centiméter hosszúságban. A kezdésnél a második levegőszembe behorgolunk egy szoros szemet, aztán háromnegyed centiméter magasra felhuzzuk a szálát, ráhajtunk, majd áthuzzuk rajta. Azután a hátsó szembe, egy szoros szemet horgolunk. Most újra felhuzzuk a szálát háromnegyed centiméternyire, ráhajtunk, a hátsó szembe behorgolunk és ezáltal két egymáshoz lévő hurkot nyerünk. Három levegőszemet kihagyunk és a negyedikbe ugyanezt folytatjuk. A szoros szemet mindig az előtte lévő sorban lévő kiálló csomóra horgoljuk.

Minden következő sort ugyanugy dolgozzuk, mint az elsőt.

Kötött, azsuros sál: Hat sor lustakötést (odavissza egyforma simán) kötünk. A következő sorba minden szemnél kétszer ráhajtunk és simán így kötjük tovább. Visszafelé az első szemet lekötjük simán, a következőnél a két ráhajtást leengedjük a tűről és a következő szemet simán lekötjük. Aztán folytatjuk a mintát, vagyis, a két ráhajtást leengedjük és az utána következő szemet mindig simán lekötjük.

Utána megint két kötünk lustán, újra azzsurt, majd hat sort lustán.

Ezt a mintát izlés szerint variálhatjuk.

»DIVA« szépség-ápoló intézet

Izrael legnagyobb szépséggyárának 14 ultramodern helyisége, 14-féle módon küzd az egyetlen cél érdekében: „hogy, asszonyom szép, — bocsánat, — hogy még szebb legyen.”

— Tiszta Amerika — jegyizzuk meg Krausz Ernő igazgató kalauzunknak. Amint belépünk a fogadóterembe, ahol titokzatos mű-

tika, pezsgőfürdő, masszázszás, hajápolás, manikűr, pedikűr és az egésznek a csimborasszója, — az operációs szoba plasztikus műtettek számára: görbe orr be — pisze orr ki, — dupla toka be — szimpla toka ki, — a mító még nem működik, mert dr. Hayit csak a jövő héten jön meg Londonból.

szér (diagnoszkop) segítségével vizsgálják a pácienseket, hogy mire van szükségük.

Mindenféle és fajta titokzatos csillogó gépek; krémcsináló laboratórium.

Az egyik szobában jól ki-párnázott hordóban molett nő forog, — el fog tűnni róla a fölösleges hajt.

Szörtelenítés, szeplőtlenítés, kebelformálás, kozme-

Minden egyes szépítő művelet más szobában történik, ami egyrészt az individuális kezelést kihangsúlyozására szolgál, másrészt megvédi a szegényes nőket az idegen, kíváncsi szemek elől.

A nők és a szépség iró-deákjainak szerepében csak örülni tudunk, amikor öregedő nők megfiatalodhatnak és széppé válhatnak a kevésbé szépek.

Kiadta kamatra az Esedtől csalárd uton felvett pénzt

A rendőrséghez tették át a kooperatíva-tag ügyét

Az Esed vezetősége átadta a rendőrségnek annak a vizsgálatnak az adatait, amelyet a szövetséget egyik régi telavivi tagja ellen folytattak le hűtlen pénzkézelés miatt.

A vádlott ellen akkor merült fel a gyanu, amikor az Esed egyik pénztárosa kifizetési utalványt kapott, amelyet csak a gyanúsított irt alá és hiányzott róla a titkárság még egy tagjának aláírása. A pénztáros megmutatta az utalványt a vezetőség tagjainak, akik az el-

lenző bizottsághoz tették át az ügyet. Kiderült, hogy a gyanúsított ilyenmódon aláírt utalványokkal nagy összegeket vett fel az Esed tagok letétalapjából és az összegeket különböző emberrel magas kamattal adta kölcsön. Sok esetben a szövetséget tagjai is hozzáfordultak kölcsönért.

Az Esed szóvivője nem akarta közölni a gyanúsított nevét, annyit azonban elárult, hogy a vádlott beismertett tetteit.

Edward M. Warburg Izraelben

(Folyt. a 3. oldalról)

1946 óta kilencszer választották meg a Joint elnökének. 1939 óta két és negyedik millió zsidó kapott segítséget e két csodálatos szervezettől.

A Warburg-palota — zsidó múzeum

A fiatal Warburg 1908-ban született New Yorkban, szülőháza ma a Fifth Avenue az egykori Warburg palota, ma múzeum, mely az utóbbi kétezer év zsidó történelmének van szentelve. A Harvard egyetemen szerezte meg első diplomáját, azután két éven keresztül lektoroskodott egy má-

sik egyetemen. Bár, mint fizikus szerzett diplomát, érdeklődése a művészet felé fordult, Európában tanult művészettörténelmet, Perzsiában régiségtant. 1930-ban járt először Erec Jiszráelben. Anyja máig is él.

A legendás Schiff lánya ma 79 éves. Edward Warburg már kisgyerek korában a zsidóság vezérégyéniségeivel találkozott a szülői házában, Weizman, Kish ezredes, Cyrus Adler, Julius Rosenwald, Jehuda Léh Magnes jöttek zsidó problémákat megvitatni. Így nőtt bele Warburg a zsidó nép problémáiba, melyeket máig is, hűen istápol.

Az olaszországi Calabria hegyeiben kétszáz tagot számláló banda garázdálkodik, melynek vezére egy Angelo Macri nevű bandita. Bár a rendőrség a banda nyomában van és az egész környéken ostromlapolat uralkodik, mégis sikerült a bandavezérnek felkeresni az ügyvédjét, vele hosszasan tanácskozni és azután bántatlanul visszajutni a rengetegbe.

Mint később kitudott, a bandavezér női ruhában, szoklára festett hajjal merészkedett be a városba. Később az egyik carabinieri elmondta, hogy ő látta a „szöke leányzót”, de nem sokat törődött vele, mert az ő esete a fekete... (Picture Post, London)

Kérdés: Megtanulják-e végre az emigráns politikusok, mi az igaz demokrácia?

Válasz: Krepák már egy éve jár a dadogó tanfolyamra és tanára szerint szépen haladt. Nem a dadogásban, hanem a sima beszédben. Egy alkalommal ezt mondta a tanár:

— Na kérem, most vigyázza mondja ki ezt a szót: hatvanhat. Óvatosan. Előbb csak a felét mondja ki.

Krepák nagyon lélegzik és hibátlanul kivágja: — Harminchárom!... (Borsszem Jankó)

Kérdés: Mi fűzi az emigráns politikusokat az amerikai demokráciához?

Válasz: A gazdag gyárosokhoz egy szép napon beállít egy fiatalember.

— Uram, öntől függ az életem boldogsága. Halálisan szerelmes vagyok az ön lányába, nem tudok nélküle élni. Ha Istent ismer, adja hozzám feleségül!

A gyáros bámúl: — De kérem, nekem nincs is lányom.

A fiatalember zavarban jön: — Bocsánatot kérek, nekem azt mondták, hogy van.

(Borsszem Jankó)

Fáruk, a volt egyptomi király kártérítési pert indított a párizsi bíróság előtt. Elsa Maxwell, a dúsgazdag amerikai újságíró ellen, aki közismert pletykarovatában és emlékirataiban rosszakat írt ellene. Fáruk Elsa Maxwell szigorú megbüntetését és ötmillió frank vagyoni elégtételt megítélését kéri.

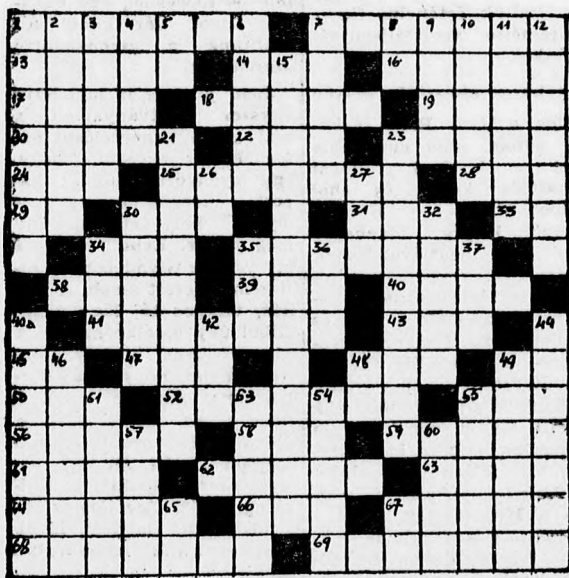
Fáruk jogosan érzi magát sértve, mert emlékirataiban Elsa Maxwell ezt írta az egyik helyen: „XIII. Alfonz igazi uriember volt, amit soha és semmilyen körülmények között nem lehet Fárukkal kapcsolatban mondani.”

Egy másik helyen ezt írja az amerikai milliós-újságíró: „Paprikajancsikkal, hájas majmokkal és elfajult emberekkel nem szoktam érintkezni és ezért sohase voltam hajlandó Fárukot fogadásaimra meghívni.” (Le Monde, Párizs)

A sanfranciscói garázmunkások szakszervezete a garázstulajdonosokkal és autókészítőkkel a közelmúltban kötött kollektív szerződésében érdekes új pont szerepel. Az új szerződés szerint, ha a munkás születésnapja hétköznapra esik, úgy a dupla munkabér jár neki, ha azonban a születésnapja ünnepre esik, úgy rendes bérének a háromszorosára van igénye. (Szabad Magyar Munkás Párizs)

KERESZTRETJTVÉNY

1955 NOVEMBER 1.

Visszintés: 1. Izgatja. 7. Nagy eső. 13. Híres írók neve. 14. Fáradt, franciául. 16. Viasza: cseh név. 17. Shakespeare darab főszereplője. 18. Makacs. 19. Barátal, héberül. 20. Profil. 22. Birtokos rag. 23. Zavart mátká. 24. Viasza: lepedőt csinálnak belőle. 25. Viasz: elosztódó. 28. Saskealyú németül. 29. D. N. 30. Kor angolul. 31. Egy híres kán neve. 32. Ismert magyar-zsidó komikus kezdetű. 34. Fa gyümölcse. 35. Mindnyájunk róme. 38. Musztár idegen nyelven. 39. Enni, idegen nyelven. 40. Az időtartam, amióta él. 41. Berakta. 43. Viasza: anyja, héberül. 45. Igecsoport jellemzője. 47. Ilyen szerzám is van. 48. Női név. 49. F. Y. 50. A levehéz nékülzhetetlen. 52. Feszítés, végén fészeses betű. 55. Csipő, szorgalmat. 56. Ismerős pénzegység. 59. Viasza: hivatal idegen nyelven. 59. Kis apa. 61. Piskos, franciául. 62. Olyas-szerű legenda szicíliai. 63. A köze volt híres. 64. Székely id. nyelven fon. 66. R. K. A. 67. Viasza: hora. 68. Ilyen császárság is volt. 69. Korrespondál.

Függőleges: 1. Szigetlakó. — 2. Vesék, id. nyelven. 3. Galac, keverve. 4. Viasza: zseton. 5. Sr. 6. Női név. 7. Zsófia. 8. V. K. 9. Viasza: Minden operában van. 10. Jó, ha van a ház előtt, névelővel. 11. A korral romlik. 12. A hőstét, visszafelé. 15. Megakadályozhatnák a háborút. 21. Támogat, visszafelé. 23. Megindokolta. 26. Névelő, vissza. 27. Végtag. — 30. Egy tojás, id. nyelven. 32. Iz és illat együtt. 34. D. E. B. — 35. Viasza: nemzett itatunk. 36. Evett, angolul. 37. Ez a viselő-dés a szép. — 40a. Nagy francia szá: Híres 66 magyar író keresztneve kezdőbetűjével. 46. Makacsul ragaszkodik álláspontjához. — 48. A esonok és izmok közt van. — 49. Szín. 51. Dörböl. 53. Helyhatározó. — 54. Viasza: németül ajtóálló. 55. A kamasz hangja. 57. Itt könnyű elválni. 60. Csoda, héberül. 65. K. M. 67. Apa, héberül.

Forgácsok

Két férfi találkozik az utcán:

— Még mindig olyan szép a feleséged?

— Igen, de most már hosszabb időre van rá szüksége.

A nőnek sok hibája van, a férfinak csak kettő: minden, amit mond és minden, amit tesz.

A nők még akkor is emlékeznek az első csókra, — amikor a férfiak már az utolsót is elfelejtették.

תלמים ברהיטים?

ASSZONYOM, ne bántson, ha SZU rágja bútorát! Forduljon azonnal a füstölőlaboratóriumhoz, amely megsemmisít dzsukot, potoskát is. Javítás és polírozás szükség szerint.

T. A., Szálame-utca 32 „EO TOV” mellett. TELEFON: 81759.

SZÖRELTAVOLITAS VEGLEGESEN

teljes garanciával — aráról, lábról és karól, a legújabb amerikai villanygépeket.

Ingyenes tanácsadás

„ORADIN”

TEL-AVIV, MAKKABI-U. 7. TELEFON: 4152.

„MABUA”

VILLANYBOYLEREKET 5 éves garanciával szerel

GYENES T. A., Sheinkin 61. Tel. 07080. Ugyanott ajándék- és háztartást cikkek óriási választékban

PEHELY- ÉS VATTAPAPLANT

„tollisztítást, teljes agysemu-kelengyet, mind saját, mind hozott anyagból megbízhatóan vállalok, Pehely, toll vétel - eladás.

HERSKOVITS, T.-A., Merkáz Báál Melachá-u. 15. sz.

Látogatás

a kuntillei sebesült foglyok kórházi ágyánál

Soha nem hallottam Izráelről — állítja az egyik fogoly, „nem emlékeznek”, hogy reagáltak az izráeli támadásra

Írta: Feltman Jozsef, az Új Kelet katonai tudósítója

A katonakórház 19-es számú pavillonjában rég nem voltak olyan „illusztris” páciensek, mint Szidi Ahmed Ali, Muhamed Abdel Hafiz és Mardani Muhamed Ibrahim, a három sebesült, akiket az izráeli hadsereg a múlt héten a kuntillei támadás alkalmával ejtett fogságba.

A pavillon bejáratánál fényesgombu katonai rendőr áll, a folyosón egy őrnagy fogad bennünket. A 19-es pavillon árnyas körtermében, pedánsan tiszta fehér ágyon és fehér kórházi vászonpizsamában Abdel Nasser katonái várnak életük első sajtófogadására.

Szidi Ahmed Ali határozatlan szép fiú.

Arcát helyke kis nyírott bajusz ékesíti. Szudáni származását rövid, gondorodó haja árulja el. Nyakig betakarva fekszik a kórházi különosztályban. Riadtan járta körül szemeit, amikor betódultunk hozzá, élen a katonai tolmáccsal. Kétszer is el kell magyarázni neki, hogy tulajdonképpen miről is van szó. Ali ugyanis nem újságolvasó ember. Saját bevallása szerint soha nem járt iskolában, olvasni-írni nem tud. Huszonegy esztendő és már két évvel ezelőtt jelentkezett önként katonának. Szudánban született, ott él családja is, akik földművesek. Ő maga is a faekével túrta valaha a sovány földet, azután önként jelentkezett, mert úgy hallotta, hogy „gyöngyöket a katonáért”.

A hadsereg a 8893-as sorozószámot kapta, hat hónapig volt ujonckiképzőtáborban és azóta is megmaradt közlegénynek.

Az iránt érdeklődünk, hogy mit csinált azon a bizonyos éjszakán, amely minden biztonnal örökké emlékeztetés marad számára. Erre azonban ügylősen nem szívesen emlékszik vissza: „Nem tudom, nem emlékszem, csak azt tudom, hogy megsebesültem...”

— Lött-e a puskájával a támadókra?
— Nem löttem, a szobában feküdtem.
— Hogy került izráeli területre?
— Hordágyon hoztak.
— Ki szállította?
— Először izráeli katonák, azután egyiptomiak, akikkel együtt estem fogságba.
— Hol sebesült meg?
— Ali kényesebb testrészei felé mutat. Már készülünk el hagyni szobáját, amikor úgy érzi, állást kell foglalnia az egyiptomi-szudáni viszályban: „Ellenzem, hogy az egyiptomiak lovagoljanak rajtunk, szudániakon...”

Abdel Hafiz (a gázai kémpont főnökének névrokona) sovány szenvedő arca árulja, hogy sebesülése komolyabb. Halkan, alig hallhatóan beszél. Elmondja, hogy Asszuán nevű faluban született, Szaid tartományban. Most 38 éves, négy éve van a hadseregben és ott-hon két gyereke van. Ő már magasabbra vitte, tizedesi rangban van annak ellenére, hogy analifabéta. Fizetése a hadseregnél 18 egyiptomi font.

— Mióta teljesít szolgálatot Kuntillében?
— A kérdés érzékeny pontot érint. Látszik arckifejezésén, hogy előre gondolt mesét ad elő: Igazán, csak három óra hosszat voltam ott, ivóvizért jöttem. Honnan jött? Kivel és miért jött? E kérdéseket jobbnak tartja válasz nélkül hagyni. Termé-

szetesen ő sem emlékszik sebesülésének körülményeire. Arra a kérdésre, hogy megvan-e elégedve a bánásmóddal, élénk fejmozdulatok kíséretében igyekszik meggyőzni bennünket, hogy „mápszut...”

A 22 éves Mardani Muhamed Ibrahim mosolygva fogad bennünket. Ő a legintelligensebb a társaságban, bár analifabéta. A hadseregben (határőrség) sofförnek képeztek ki. Néhány amerikai kocsmárkát is fel tud sorolni, persze nem egész precíz kiejtéssel. Például az a szó, hogy „Chevrolet” olyan mulatságosan hangzik ajkain, hogy mindannyian nevetünk. Amikor két gyerekének kora iránt érdeklődünk, belegabalyodik a válaszába. Végül a tolmács „megegyezik” vele abban, hogy az idősebb 5 éves, a fiatalabb pedig kettő... Ő is földműves, de nagyon rosszul mehetett a sora, mert

Fedezetlen cekkel fizettek az üzletekben

A banda tagjai kézpénzért adták el az ily kicsalt árut

A telavivi vizsgálóbíró tegnap 500 font óvadék ellenében szabadlábra helyezte Leon Rabinovits 24 éves fiatal-embert, akit csalással vádolnak. A vádat képviselő rendőrtiszt elmondta, hogy a kereskedők részéről sok panasz érkezett jölváltóztól ismeretlen fiatalemberek ellen, akik különböző árukat vásárolnak és azután csekkel fizetnek. Minden esetben kiderült, hogy a csekkekre nincs fedezet. A számos panasz alapján a rendőrség megfigyelt néhány gyanús férfit,

akikről feltételezte, hogy egy bandának tagjai.

Pénteken a rendőrök észrevették, hogy Rabinovits belép a Ben Jehuda utca 81 szám alatti fűszerüzletbe és a piaci árnál olcsóbban szeszitalokat kínál megvételre. A fiatalembert őrizetbe vették és a nyomozás során megállapították, hogy a felajánlott árut néhány nappal ezelőtt a Kármel-Mizráchi petach-tivai fióküzletében vásárolták fedezetlen csekkel ellenében.

harcolni fogok — mondotta a tanu. Autót vettem és elhatároztam, hogy egyenesen a jeggyárakból fogok vásárolni jeget. — Néhányszor Herzlíában vásároltam, de a jegykiördők állandóan üldöztek és végül rávették a gyártulajdonost, hogy ne adjanak nekem jeget. Ugyanez történt Magdielban, Luddon és Ramlában. En mégis szerettem jeget és árusítani kezdem az üzletben, mire a jegykiördők közvetlenül mellettem állandó helyet nyitottak és egy harmadot 130 pruta helyett 50 prutáért árultak. A harc egész nyáron tartott, míg végülis ügyvédek fordultak és pert indítottam.

A tanu végül elmondotta, hogy most már kap jeget a jeggyárak szindikátusától.

Megsérült az „Acmaut”

Az „Acmaut” izráeli hajót tegnap vontatóhajóval a nyugat-afrikai Lagos kikötőbe vitték, mert nem messze a partoktól elvesztette egyik propellerét. A baleset a parttól 70 kilométerre történt és a hajó azonnal SOS-jeleket adott le, amelyeket Lagos kikötőjében fogtak fel.

A hajó, amely a ziráeli kereskedelmi flotta egyik legnagyobb 10 ezer tonnás hajója, 16-án hagyta el Haifát és kétezer tonna cementet vitt Nyugat-Afrikába, visszafelé pedig fatöngéket kellett volna hoznia az izráeli falemezipar számára.

HIREK

— Az elnök Szdomban töltötte szabadságát. Jicchák Ben Cvi államelnök, hitvese és Jozsef Karmel alvezetés, katonai adjutáns társaságában Szdomból visszaérkezett Jeruzsálemba. Az elnök és felesége tíznapi szabadságot töltöttek Szdomban, a Holt-tenger partján. Az elnök kiszállt Beér-Séván és tegnap Dávid Tuviáhu polgármester vendége volt ebédén.

* A sérut-taxi, az autóbussz és a közönség háborujáról számol be J. Márkus az A HET ma megjelent számában.

— Amir Sapira emlékezete. A petach-tivai Jád Levánim épületében tegnap azkárát rendezte Amir Sapira pilóta emlékeztére, aki 30 nappal ezelőtt repülőgéppel lezuhant és szörnyethalt. Emlékbeszédeket tartottak: Pinchász Rásis polgármester, a hadsereg megbízottja, J. Rivlin professzor, a jeruzsálemi egyetem tanára és J. Chanáni, a fiatal pilóta kiképzője. Chanáni Roviná szótárokat olvasott fel és Glanz kántor énekelte el az El Málé Ráchámim imát.

* A Robot. Az elektromos gépember, amelyet egy svájci mérnök konstruált, az országba érkezett. Ez a gép-ember meg, mozog, beszél — valóságos csoda.

* Villon balladái, Faludi Gy. fordításában, IL 2500 kifizetése mellett kapható; Fischer Sándor könyvkereskedőnél, Jeruzsálem, Strauss utca 3.

— Kedvezményes utazás az El-Al gépein. Az El-Al repülőtársaság november 1-vel leszállított áratok vezetébe a New-York és Ludd közötti vonalon fiatal házaspárok számára. Az új intézkedés szerint az oda és vissza szülő utazásnál 200 dollárt, azaz 25 százalékos engedményt adnak a 884 dolláros árból egy házaspár számára, azaz minden házastárs 12 százalékos kedvezményben részesül. Az Európából Izráelbe utazó turisták engedménye 16.66 százalékos lesz azzal a feltétellel, hogy az utasnak legalább 23 napot kell az országban töltenie.

* Vásároljon MOLNAR MOSER KÖLNIVIZET. Minden üveghez kériem mintáitveget

* Georges Ulmer, a világhírű francia film-, színház- és televíziós művész izráeli fellépéséről. — Georges Ulmer, a világhírű művész az El-Al gépein érkezett Izráelbe, hogy Mose Valinnak, az ismert impresszáriónak személyes meghívására az ország három nagy városában, Tel-Avivban, Haifán és Jeruzsálemben több koncertet adjon. Georges Ulmer művészi a világlapok kritikusa szerint egyedül Danny Kay-ékhez hasonlítható és fellépéseivel a világi fővárosokban hatalmas sikereket arat. A világhírű dalköltő és komikus első fellépése ma kedden este 8.45-kor lesz a ramat-gani „Rama-teremben, a francia követség és az Izráelbe akreditált diplomáciai kar jelenlétében.

* Csak tudni kell hol! „Hadash”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadash” költőnkönnyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájárkonutca ötvenkilenc.

* Fizetésemet kérnek a Nemzeti Bank tisztviselői. A Bank Leumi fiókjaiban ma reggel fél 9-től fél 10-ig nem lesz felfogadás. Az alkalmazottak tiltakozó gyűlést tartanak, mert az igazgatóság nem hajlandó felélni fizetésüket. A Bank Leumi 1400 alkalmazottja fizetésének 20 százalékkal való felemelését követeli, a többi bankok tisztviselői csatlakoztak ehhez a követeléshez. A Bank Leumi igazgatóságától származó értesülések szerint hajlandók lettek volna teljesíteni a követelést, azonban „magasabb helyről” helytelenítették ezt. A bank szóvivője szerint maga Eskol pénzügyminiszter is ellenezte a banktisztviselők fizetésének a felemelését, amit az igazgatóság akceptált.

— Lovagiatlan lovag. —

„Amikor elvégezte, amit akart, visszakérte a pénzt és mikor én ezt megtagadtam, elrabolt tőlem 54 fontot és egy aranyláncot” — ezt a panaszt tette vasárnap éjjel után egy fiatal lány a telavivi rendőrségen. A kihallgatás során elmondta, hogy egy férfivel töltötte az időt a telavivi tengerparton a Gordon utcával szemben és előre átvett tőle 20 fontot. Utána a férfi visszakérte a pénzt s mikor megtagadta, késsel fenyegetőzött, betömte a száját két zsebkendővel és kirabolta. A rendőrség a lány által megadott személyleírás alapján megkezdte a nyomozást a férfi után.

* Nagy visszhangot keltett könyv jelent meg New-Yorkban, dr. Sulyok Dezső „Magyar tragédia” című 600 oldalas könyve. Ő folytatáson keresztül ír a magyar-zsidóság lelketlenül fámádó könyvről a HATIKVA. Az első cikket olvassa el a HATIKVA ma már kapható 316. számában. — Ezenkívül a kitünő riportok, cikkek, hozzászólások egész sora. A HATIKVA 316. száma szenzáció! Okvetlen vegye meg. Izráeli főszerkesztő: Halmi József, P. O. B. 2190, Tel-Aviv.

— Csontváza a gödörben. Ajelet Hásáchar kibuchan vasárnap hajnalban egy pásztor négy és fél méter mély gödörben csontváza bukkant. A zsebében talált igazolványok, aranygyűrű és ruhák alapján megállapították, hogy Ali Mussza Kab-szib holttestét találták meg. A csontvázat patológiai vizsgálatra küldték és a rendőrség megkezdte a nyomozást a halál okának megállapítására.

* Az egyiptomi határon rendkívül feszült a helyzet. Eljárt mégis rohamléptekkel épül. Olvassa el Simon Pinesz helyszíni riportját A HET legújabb számában. Színes írások, keresztretjérvény, divat. Mossinson ragyogó novellája, humor, stb. Ára mindössze 200 pruta.

* Felvételeket készített a Negevben. Beér-Séván vasárnap a katonai kormányzó utasítására őrizetbe vették Farkas Ervin filmoperatőrt, aki a hatóságok személyn gyanusan viselkedett. Farkas azonnal letartóztatása után éhségstrájkba kezdett a beér-sévai rendőrségen. A filmoperatőrt polgári ruhába öltöztött férfi vette őrizetbe, aki nem volt hajlandó elárulni személyazonosságát és a rendőrségre kísérte. Hivatalos közlés szerint Farkas a Negev különböző pontjain katonai célpontokról készített felvételeket és nem engedelmkedett a helyi parancsnok utasításainak. Farkas Ervint hétfőn este szabadlábra helyezték, miután a rendőrség befejezte a vizsgálatot.

— Letartóztatott sofför. Vasárnap reggel egy 17 éves lány hangos kiáltások és síkioltások közepette ugrott le egy teherautóról, amelynek ingenyutasa volt. A fiatal lány, aki egy chedera-környéki kibuc tagja, a telavivi Megurim városrész mellett állította meg a teherautót, amelyet arab sofför vezetett. A sofför erőszakoskodni kezdett a lánnyal, aki segítségért kezdett kiáltani és ki akart ugrani a robogó kocsiból. A sofför, aki szerencsétlenségtől tartott, megállította az autót és elengedte utasát. A lányt egy arra haladó rendőrautó vette fel és a rendőrök, meghallgatva a lány panaszát, üldözöbe vették a teherautót és letartóztatták a soffört.

Előadások a tel-avivi ZOA-házban.

Nov. 2.	3.30, 5.30, 7.15, 9.15
Nov. 3.	3.30, 5.30, 7.15, 9.15
Nov. 4.	3.30
Nov. 5.	— 5.30, 7.15, 9.15
Nov. 6.	3.30, 5.30, 7.15
Nov. 7.	3.30, 5.30, 7.15, 9.15

A Keren Kajjemet Lejiszraél külföldi zsidó vagyongazdálkodó osztálya
TEL-AVIV, Hásáchar-u. 7 keresi az alant felsorolt személyeket, akiknek utolsó ismert címét is feltüntetni nevük mellett:

1. Adler Péter — Tirát Jehuda Wilhelma mellett.
2. Váradai Alexander (Sándor) — Natanja, Schunat Ben Cion, Bét Brászláv.
3. Burger Miklósné, szül. Berger Lili — Saroná, doár Jávníel.

* Franco tábornok megtapsolta az izráeli küldöttséget a San-Sebastianban megrendezett nemzetközi főiskolási bajnokságon. Errei ír színes riportot Dan Pachter, a tehetséges szábre újságíró, A HET e heti számában. Mindenütt kapható. Ára 200 pruta.

LASZLO BLUZ TÖBB, mint csak egy blúz, Tel-Aviv, Alenby 122.

2-SZOBAS LAKAS kiadó autóbusszállomás mellett, Chalissan. — Leibovits, Haifa, Hájborim-u. 44.

PAPLANKESZITŐ(NÖT), — adt ráman dolgozik — azonnal felvesz Fleischer, Tel-Aviv, Pinsker 31.

HÁZVEZETŐNKET, OZERETEKET, METAPELETEKET keres és követt, „Chaim” Állásnével, Tel-Aviv, Frischmann-u. 39. (Díza-kávéház), tel. 24052 (10-1).

HASKO MERNŐK CIANÓZ olesón, garanciával szűt, polokat, Tel-Aviv, Hamelech Kores u. 16, Jehuda Hálévi-Sheinkin saroknál. Telefon délelőtt 11.30-ig: 24357. Speciális zongora-énekes.

Reklám

Az izráeli rádió magyar adása este 9 órakor a 407 és 460 m. közép-, a 33.3 és 43.9 m. rövidhosszokon hallható.

6.30: Máj tovu, 6.35: torna, 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hanglemek, 12: déli zene, 12.30: napjaink zeneszerzőinek műveiből, 13.30: hírek, 13.45: Dántól-Ejlát-ig, hanglemek, 16.15: könnyű klasszikus kivánsághangverseny, 16.45: Nekem is-néked is, hanglemek, 17.15: héber nyelvelcke, 17.30: Ifjusági műsor, 18: hírek, 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19.40: Noé bárkaja műsor, 20.15: Tűz-és-észlelet, (Smuel I.), 20.30: hírek, 21: Weizmann emlékhangverseny, a Koi Izráeli zenekarának előadásában, vezényel Micháel Taube, szolista Jozsef Thal (zongora); Johann Christian Bach: Szimfónia B-dúr; Thal: Zongoraverseny, No. 2; Mendelssohn: Olasz szimfónia, 21.40: felolvasás Weizmann műveiből, 21.50: a hangverseny folytatása, 22.40: Nocturno, 23: hírszöveg-felolvasás.

A hadsereg rádiója
18.35: Gádná műsor, 19: zenei mozaikok, 19.40: Noé bárkaja, 20.15: könnyű dallamok, 20.45: „Judy Garland visszatér...” — 21.15: tánczene.

Jiddis műsor
19.15: Zenei bevezető, 19.19: hírek, 19.15: gyászdalok, 19.45: dr. Chaim Weizmann Államelnök halálának harmadik évfordulójár.

Hajó- és repülőjegyek
izráeli fontban fizethetők, a világ minden részébe. Helyelőjegyzések Ausztráliába és Délamerikába. Formalitások elintézése díjtalan.
„ISTCO” HAIFA, Haacmaut-ut 54.
Telefon: 6453

A Nyugat felhívása a Szovjethez:

Engedélyezze a kiutazást, szüntesse be a rádió-adások zavarását

Molotov Németország felosztásának meghosszabbítása mellett

Genf, (UP). — A Szovjetunió tegnap éjjel biztonsági szerződésre tett ajánlatot, amelyben 15 állam vett részt és amely Németországnak korlátlan időre való felosztásán alapul. Molotov javasolta, hogy hívják meg dr. Konrad Adenauer nyugatnémet és Otto Grotewohl keletnémet minisztereket, vagy megbízottjaikat, hogy jelen legyenek a konferencián, amikor a német kérdést tárgyalja.

A javaslatot a Nyugat visszautasította.

A négyhatalmi konferencia tegnap délután rövid ideig tartó ülésén a nyugati nagyhatalmak felszólítást intéztek a Szovjetunióhoz, hogy hagyja abba a nyugati rádióadások zavarását, szüntesse meg a sajtócenzúrát és tegye lehetővé a turistaforgalmat a Szovjetunióba és a Szovjetunióból.

Macmillan többek között rámutatott arra, hogy míg

a Szovjetunió népei csak hivatalos véleményt hallhatnak a nyugati politikájáról és tevékenységéről és amíg az általunk Moszkvából kapott híreket előzetesen vizsgálják és cenzurázzák és rádióadásainkat megzavarják, a két világ közötti elköltönlés változatlan marad. Antonie Pinay fokozottabbi

Morrison „becsületesebb álláspontot” sürge az alsóházban Izraellel szemben

Nutting miniszter szerint örködni fognak az erők egyensúlya fölött

London (STA). — Antony Nutting helyettes külügyi miniszter az alsóház tegnapi ülésén egy konzervatív képviselő interpellációjára kijelentette, hogy a háromhatalmi garanciányilatkozat „automatikusabban működik”, mint sok nemzetközi egyezmény. Herbert Morrison, az ellenzék helyettes vezetője azt kérdezte a kormánytól, vajon nem érke-

külkerskedelmet követel a Nyugat és Kelet között.

John Foster Dulles a négyhatalmi konferencián tegnap bejelentette, hogy az Egyesült Államok megszüntet minden korlátozást azon utlevélutaladók számára, akik a Szovjetunióba és más kelet-európai országokba akarnak ellátogatni. Dulles javasolta, hogy tegyék lehetővé a Szovjetunióban az Amerika című orosz nyelvű folyóirat terjesztését. A két állam nyisson kölcsönös tájékoztató hivatalokat és a Szovjetunió engedje meg amerikai filmek vetítését.

Margaret lemondott Townsend kapitányról

London (UP). Tegnap este hivatalosan közölték, hogy Margaret hercegnő lemondott Peter Townsenddel kötendő házasságáról és „történelmi önfeláldozással feláldozta szerelmét a monarchikus kötelesség oltárán.”

Margaret hercegnő az alábbi nyilatkozatot tette elhatározásáról: „Be akarom jelenteni azon elhatározásomat, hogy nem megyek férjhez Peter Townsend szíveskedésével. Tudtam, hogy örökös jogomról való lemondásom árán polgári házasságot köthettem volna. Minthogy azonban az egyház utasításai szerint keresztény házasság nem bontható fel, valamint az angol állampolgárság iránti kötelezettségemről úgy határoztam, hogy ezeket a mérlegeléseket fölébe helyezem személyi érzelmeimnek.”

Magam jutottam erre az elhatározásra és ezen cselekedetemben ösztönöz és bátorító támogatást kaptam Townsend századostól. Ezenelközben mondom mind azoknak, akik állandóan boldogságomért imádkoztak.”

Margaret hercegnő nyilatkozatából világosan kiderül, hogy szereti ugyan Townsend századost, de az egyház és az angol világbirodalom érdekében, lemondott szerelméről. Peter Townsend százados hétfőn éjjel két és negyedórás búcsúlátogatást tett Margaretnél.

Margaret hercegnő elhatározása hatalmas szenzáció keltett Angliában. Arra senkinek sem jutott eszébe, hogy Margaretnek elég lelkiereje lesz szakítani azzal a férfival, akit több, mint három éve szeret.

Halfán tartják meg a Híztádrut kongresszusát

Tel-Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától). — A Híztádrut ügyvezetősége tegnap elhatározta, hogy az országos kongresszust Haifán december második felében tartják meg. A kongresszus időtartamát és napirendjét illetően megoszlottak a vélemények és végül a Mápáj, valamint a Hávéd Hácioni szervezetei úgy döntöttek, hogy a kongresszus 3 napig tart majd és napirendje a következő lesz: 1. Főtitkári beszámoló, 2. Referátum „A Híztádrut szerepe az államban” címmel, amelyet általános vita követ.

Az Achdut Avoda képviselője B. Repetor helyeselte ugyan a két első napirendi pontot, de azt követelte, hogy a kongresszus tárgyaljon a gazdasági vállalatok, a kulturális és a szakszervezeti tevékenységről is. B. Linn, a Mápáj képviselője 5 napig tartó kongresszust javasolt, amely a két első napirendi ponton kívül a szakszervezeti kérdésekről és az arab munkások problémáiról is tárgyaljon. A Mápáj képviselője azt indítványozta, hogy a kongresszus mondja ki az arab munkásoknak a Híztádrutba való felvételét.

Megnyit az izraeli Export-Bank

A kisexportörök finanszírozásával foglalkozik

Tegnap megnyitott Tel-Avivban az első izraeli exportbank. Az új pénzintézet igazgatósága az AchádHáám utcai banképületben sajtófogadáson jelentette be, hogy a rendes banküzleteken kívül főként az export támogatásával, fejlesztésével és az export informálásával fog foglalkozni. Mose Méir, a bank igazgatója elmondta, hogy az exportbank létesítése 1951 óta foglalkoztatja a kormányt és akkor dr. Dov Jozsef kezdeményezésére a Mayer befektetési társaságot bízták meg annak létesítésével. Az intézet főként a kis exportörök segítségére akar lenni, akik nemcsak finanszírozásra, hanem útmutatásokra is rászorulnak. Az intézet 650.000 font befizetett alaptőkével kezd működni, amelynek nagyrészt devizában fektették be. A bank az év végéig egy millió fontig akarja emelni tőkéjét.

Az igazgató bejelentette, hogy megnyitójának költ ségeinek megváltása fejében 2000 fontot adományozott a fegyvervásárlási alapról.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei:

ATKÉPZŐ TANFOLYAM a tel-avivi HOH utján.
Műlt és fűrt felismerés, fűző, méltartó szabászatú kurzus. — A kurzus három hónapig tart a legjobb módszer szerint. Tanítás: háromszor hetenként 2 óra (d. u. 5-7.). — Beiratkozás a tel-avivi HOH irodájában a hivatalos órák alatt (d. e. 10-11 óráig).

CHOLON
Sauber Michájlovis Sándor „AMI A SAJTÓBOL KIMARADT” címen tart előadást november 2-án este 8.30 órakor a „Savoy” kávéházban megrendezett kultúrbeszélgetés keretében. Chávérijánkat és vendégeket szívesen látunk.

Ma este érkezik haza Saret miniszterelnök

(Folytatás az 1. oldalról) amelyik I. erőszakkal meg akarja változtatni a jelenlegi határokat. Foster Dulles egyébként kedvén Madridba repül, ahol Franco tábornokkal tárgyal. Amerikai forrásokból származó értesülések szerint Dulles fel fogja vetni Franco előtt a nyugati hatalmaknak az arab államokkal való kapcsolatai kérdéséről és egyezkedni fog Francoval is megnyerő egy olyan politika számára, amely megakadályozza a Szovjetnek a Közelkeletre való behatolását.

és bűnös lépéseit”, Egyiptomnak cseh fegyverekkel való ellátása miatt. A képviselő, aki a Hadassa konferenciájának vendégszónoka volt kijelentette, hogy a fegyvervásárlási tranzakció „arab barátainkat esztelen lépésekre ragadtathatja.” Az Egyesült Államoknak erős az elhatározása, hogy minden részrehajlás nélkül az arab népek és Izrael barátja maradjon.

Ness-kávé helyett igyunk babkávét

100 százalékkal emelik a Nes-kávé vámját

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — Az ipar- és kereskedelmi minisztérium, valamint a pénzügyminisztérium szövívője tegnap a késő esti órákban sajtófogadásra hívták össze a lapok munkatársait és közölték velük, hogy mátol kezdve jelentős vámot vetnek ki a külföldről behozott élelmiszerekre. A vám nagyságát minden élelmiszernél külön-külön állapították meg és leginkább terhelik vele a Nes-kávét, amelynek a vámját olyan mértékben emelik, hogy az a Nes-kávé száz százalékos vámját vonja maga után. A

kormányt az a körülmény készítette erre az intézkedésre, hogy a múlt évben 4 millió dollár értékű Nes-kávé érkezett az országba. A közönség azonban nem fogja nélkülözni a kávét, mert a kormány ugyancsak az elismert behozatali vállalatok útján nagymennyiségű babkávét rendelt külföldről és minthogy a babkávé világpiaci ára lényegesen alacsonyabb, mint a Nes-kávéé, a közönségnek alkalma lesz jobb és olcsóbb kávét fogyasztani, mint eddig — mondották a szövívők.

A beér-jákovi kórház vezetőinek üzeime

„Fegyvert Izraelnek” London, (STA). — A Manchester Guardian, Anglia befolyásos liberális lapja ma vezércikkben követeli Izrael felfegyverzését. Izrael és az arabok a háboru küszöbén állnak — állapítja meg a lap — és a háboru elkerülése a közkeletti politika elsősorú feladata. Lehetséges — mondja a Manchester Guardian, — hogy Izrael azért beszél preventív háborúról, mert reméli, hogy a Nyugattól fegyvert, vagy garanciát kap, vagy pedig mindkettőt. Dehát tulajdonképpen mi állja útját a kért garanciának? — kérdi a lap. Nem kétséges, hogy az Izraelnek való fegyverszállítás a leghasznosabb eszköz az egyensúly helyreállítására és a béke biztosítására a Közelkeleten.

New-York, (UP). — A „Daily Mirror” felszólítja a három nyugati nagyhatalmat, hogy a cseh fegyverszállítások egyensúlyozására azonnal lássák el Izraelt megfelelő hadfelszereléssel. Másrésztől nyomást kell gyakorolni az arabokra, hogy szűnjenek meg a menekülteket politikai futballabdaként felhasználni, mert e kérdés megoldásától függ a béke helyreállítása.

„Romboló és bűnös lépések” Chicago, (UP). — Brooks Hayes amerikai képviselő tegnap élesen támadta a „kommunista világ romboló

Ma estétől
1955. NOVEMBER 1-TŐL

DAN CLUB -ban

ANNE NICOLAS
(TOTO GRUIA)

A DAL KIRÁLYNŐJE

ST. CLAIR & DAY
HOLLYWOODI TELEVIZIOS TANCOSPAR

DAN ZENEKAR

ASZTALRENDELES: TELEFON: 2111/10

A beér-jákovi kórház vezetőinek üzeime

tegnap megkezdte Cvi Bil-sarkovszki, a beér-jákovi állami kórház volt adminisztratív igazgatója bűnyűnének előzetes vizsgálóbírói tárgyalását. A volt igazgatót azzal vádolják, hogy 220 kiló cukrot vett át egy tel-avivi nagykereskedőtől azzal a csalárd állítással, hogy az áru a kórház számára kell. Ezenkívül a vádlott magának tartott meg 4 kg fagyasztott húst és egy kg májat, amelyet a kórháznak szállítottak. Ugyancsak tegnap kezdték meg Slo-mo Klein, a kórház volt beszerzőjének bűnperében is a vizsgálóbírói tárgyalást. — Klein ellen az a vád, hogy 1953-54 években 530 kiló kávé, 2168 kiló húst és 1671 kiló margarint, valamint 2112 kiló cukrot és egyéb árukat vett át azzal, hogy ezek a kórház számára kel-lenek, de nem adta át ezeket a kórháznak. Klein ellen a további vád, hogy egy báj-tjámi gyártól 240 kiló olajat vett át a kórház számára és ebből 40 kilót el-tulajdonított.

AZ ÚJ KELET OKTOBER 25-KI KERESZTREJTVÉNYENEK MEGFEJTÉSE:

Vízszintes: 1. Kerékes, 7. Beteges, 25. Barakok, 35. Abortus, 52. Aratván, 68. Szoknya, 69. Eredeti.

Függőleges: 1. Katalán, 2. Pópók, 11. Etedel, 12. Sibóás, 15. Divathemutató, 21. Ebonitlap, 23. A Katalina, 40a. Haragos, 44. Szegedi, 46. Pátosz, 49. Ararát.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk, hogy nyereményeket kizárólag a pénteki számunkban megjelent keresztrejtvény megfejtői között sorolunk ki.

Hámoszad Lebituach Leumi
(NEMZETI TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ INTÉZET)

Nem-kötelező biztosítás a háziasszonyoknak
(Férjzett izraeli lakos, aki saját háztartásában dolgozik)

AZ A HÁZIASSZONY,
aki 1886. november 18-ika után született és férje nincs biztosítva (azaz férje 1886. nov. 18-ika előtt született, vagy nem izraeli lakos)

AZ A HÁZIASSZONY,
aki legalább az elmúlt 12 hónapban férjétől különváltan él, 1953. nov. 18-án izraeli lakos volt és 1886. november 18-ika után született.

AZ A HÁZIASSZONY,
aki mint fixfizetéses, vagy önálló dolgozott az 1953. nov. 18-át megelőző 5 évből 4 évet és 1886. november 18-ika után született.

JOGOSULT A NEMZETI TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSHOZ CSATLAKOZNI, 1955. DECEMBER 31-IG.

A fenti időpont után ez a lehetőség megszűnik. Érdekeltek forduljanak a Nemzeti Társadalombiztosító Intézet fiókjához.

Fogadóórák: minden nap 8-12-ig, vasárnap és szerdán délután 4-6-ig is. Pénteken nincs fogadás. Fiókok címe a 3 nagyvárosban:

JERUZSALEM: KIRJAT-MOSE (1-es autóbussz végállomás) telefon: 62911

TEL-AVIV: SDBROT MASARYK 15. sz., telefon: 25151

H A I F A: HANAMAL-U. 38. telefon: 66531